

«НЕ КНИГИ
ЗАЛУЧАЮТЬ
ДО ЧИТАННЯ,
А БАТЬКИ,
ДРУЗИ ТА ШКОЛА»

стор. 11

ВИДАННЯ ВІЛЬНИХ ЖУРНАЛІСТІВ

Хроніки

№32 (233) • 20 серпня 2015 року

ЦІНА ДОГОВІРНА

ЛЮБАРТА

Передплатний індекс – 49831

• НОВИНИ • ПОЛІТИКА • ІНТЕРВ'Ю • КОМЕНТАРІ • ФАКТИ • КОМУНАЛКА • СПОРТ • ЗІРКИ • НОВИНИ • ПОЛІТИКА • ІНТЕРВ'Ю • КОМЕНТАРІ • ФАКТИ • КОМУНАЛКА • СПОРТ •

ЛУЦЬК: КРІЗЬ ВІКИ ДО СУЧАСНОСТІ

стор. 5-7

ВАЖЛИВА РОЗМОВА

**ОЛЕКСАНДР ТОВСТЕНЮК:
«МУСИМО ВИХОВУВАТИ
НЕБАЙДУЖІСТЬ
ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ПЕРЕД САМИМИ СОБОЮ»**

Голова правління Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк» Олександр Товстенюк вважає себе людиною неупублічною, а тому й на інтерв'ю погоджується рідко. І якби не робота у Фонді, то, переконує, предмету для розмови могло б і не бути. Нині ж він несе персональну відповідальність за роботу Фонду «Новий Луцьк» та особисті кошти Ігоря Палиці. А це вже – аж 170 мільйонів гривень за чотири роки існування Фонду.

стор. 8-9

ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

**АДМІНСТРАТИВНА РЕФОРМА:
ВІД ЗАДУМУ ДО ДІЙ**

Нині в Україні триває адміністративна реформа, в основі якої лежить завдання надати більше повноважень органам місцевого самоврядування. Вона має

стосуватися як зміни в адміністративному поділі, так і у фінансуванні відповідних громад, розподілу податків, укрупнення громад.

«Хроніки» спробували з'ясувати, як реформа позначиться на житті українців і лучан зокрема.

стор. 7

ЗДРАСТУЙ, ШКОЛО

**ЦЬОГОРІЧНИЙ ПЕРШАЧОК
«ВЛЕТИТЬ» БАТЬКАМ
ЩОНАЙМЕНШЕ У ТРИ ТИСЯЧІ**

Для батьків навчальний рік розпочинається задовго до 1 вересня. Саме тоді, коли вони складають довжелезні списки та бігають магазинами-ринками у пошуках шкільного причандалля. Навіть якщо вибратися на закупа заздалегідь, то цьогоріч гроші зекономити не вийде. Ціни ростуть, як на дріжджах.

Щоб одягнути своє чадо, батькам доведеться викласти кругленьку суму. І це лише на шкільну форму, а потрібно ще й портфель, і зошити, і спортивний костюм та кросівки.

стор. 2

X АТИ-БАТИ

ПЛАН МОБІЛІЗАЦІЇ
ВИКОНАЛИ ТІЛЬКИ
НАПОЛОВИНУ

У Волинській області виконали тільки 51% плану мобілізації осіб.

Про це розповів виконувач обов'язків військового комісара Роман Кулик 17 серпня під час оперативної наради у Волинській ОДА.

За його словами, останніми тижнями покращили показники мобілізації, особливо в Луцькому районі. Проте попереду, як і раніше, Горохівсько-Локачинський, Маневицький, Нововолинський військомати.

За прогнозами комісара, до кінця цієї хвили мобілізації вийдуть на показник 55%. Він заявив, що через невиконання посадовцями обов'язків з планів мобілізації до адмінвідповідальності притягнули 32 особи. Справи стосовно кількох із них скерували до суду.

Наразі хочуть посилити роботу з пошуків тих, хто ухиляється від отримання повісток. Таких нині, за словами комісара, розшукали 2%.

X ІНІЦІАТИВА

У ЛУЦЬКУ ВІДКРИЮТЬ
ЩЕ ОДНУ ГРУПУ
ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ
СИНДРОМОМ ДАУНА

У ДНЗ Луцька відкриють шість вікових груп та одну інклюзивну.

Це повідомив начальник міського управління освіти Олег Гребенюк під час засідання виконавчого комітету Луцької міської ради 18 серпня.

«У ДНЗ № 25 «Малютко» відкриють чотири групи на 80 місць, а у ДНЗ № 19 – дві групи на 40 місць. Також 1 вересня відкриють ще одну інклюзивну групу для дітей із синдромом Дауна», – повідомив Олег Гребенюк.

У інклюзивній групі будуть навчатися діти від 4 до 5 років. Вікову групу відкриють у ДНЗ № 38.

X ВІДПОЧИНОК

ШКОЛЯРАМ
ПЛАНУЮТЬ
ПРОДОВЖИТИ
ЗИМОВІ КАНІКУЛИ

Кабінет Міністрів України допускає збільшення терміну зимових шкільних канікул у разі непередбачених температурних ситуацій в період опалювального сезону.

Про це йдеться в розпорядженні Кабміну від 5 серпня, опублікованому на урядовому порталі.

Так, уряд доручив Міністерству освіти та Міністерству охорони здоров'я до 1 жовтня проаналізувати можливість збільшення строків канікул в осінньо-зимовий період у всіх навчальних закладах, а Мінрегіону, Міненергугілля до 30 серпня підготувати план заходів щодо ефективного розподілу обсягів природного газу між регіонами і переходу теплових електростанцій та теплоелектроцентралей на мазут як резервний вид палива у разі встановлення обмежень або нестачі природного газу протягом осінньо-зимового періоду.

Також Кабмін доручив підготувати проект заходів щодо обмеження споживання електричної енергії та її можливого відключення і перелік захищених споживачів.

«До 1 жовтня центральні та місцеві органи влади мають забезпечити об'єкти соціальної сфери, включаючи навчальні заклади та установи охорони здоров'я, додатковими джерелами енергоспоживання», – йдеться у розпорядженні.

Крім того, уряд передбачає можливість зниження мінімально допустимої температури у житлових приміщеннях з 18°C до 16°C.

X «ПОДЯКА» ЗА ВІРНІСТЬ

Учасники антитерористичної операції на сході

України вимагають від органів влади провести повну інвентаризацію земель та прийняти загальнодержавну цільову програму для надання військовим їх.

Відповідні вимоги до Президента України, Голови Верховної Ради України, Голови Волинської обласної ради озвучили учасники АТО у зверненні 14 серпня.

У документі йдеться, що до органів місцевого самоврядування надійшло 4627 заяв від учасників АТО на отримання земельних ділянок. Втім надали лише 2374 дозволів на розроблення проектів землеустрою. 1521 заявнику відмовили, а ще 732 заяви перебуває на опрацюванні.

«Найбільш гостро ця проблема стоїть у Луцьку. Міською радою було надано 15 дозволів на розроблення проектів землеустрою для сімей загиблих військовослужбовців. Решті, більш як 700 заявникам, було відмовлено у зв'язку з відсутністю землі», – йдеться у зверненні.

У документі зазначено: ті, хто повторно звертався із заявками до наближених до міста сільських рад Луцького та Ківерцівського районів, отримали «листи щастя та владного популізму», тобто відмову.

ЛИШЕ 2% УЧАСНИКІВ АТО
ОТРИМАЛИ В ЛУЦЬКУ
ЗЕМЛЮ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА

Протягом 2014-2015 років лише двом сім'ям загиблих та двом сім'ям інвалідів війни закупили житло за рахунок державних коштів.

Тому учасники АТО пропонують прийняти загальнодержавну цільову програму забезпечення у першочерговому порядку учасників бойових дій та осіб, прирівняних до них, земельними ділянками для індивідуального будівництва. За пропозицією депутата Святослава Кравчука,

цей пункт стосуватиметься не лише забезпечення земельними ділянками, а й житлом.

Окрім цього, запропоновано створити єдиний реєстр учасників бойових дій, інвалідів війни, членів сімей загиблих, які виявили бажання отримати землю.

На думку авторів звернення, потрібно провести повну інвентаризацію земель державної та комунальної власності, а результати її роботи пропонують зробити публічними.

Надання земельних ділянок для цивільного населення за виняткових осіб, які виконують або виконали завдання АТО на сході України, пропонують тимчасово припинити та затвердити новий порядок і механізми виділення земельних ділянок учасникам АТО, який не дозволяв би органам місцевого самоврядування відмовляти в наданні землі у зв'язку з тим, що заявники не є жителями цих населених пунктів.

Окрім цього, на думку авторів, потрібно внести зміни до законодавства. Зокрема, у законі «про землеустрій» треба передбачити, що вартість робіт із землеустрою для учасників АТО не має перевищувати п'ять неоподаткованих мінімумів. А 1,5% бюджету регіонального розвитку потрібно передбачити на закупівлю житла для родин загиблих. Окрім цього, під час проведення земельних аукціонів для будівництва багатопверхівок переможець має бути зобов'язаний виділяти 1,5% площі для родин загиблих військовослужбовців.

За підтримку відповідного звернення проголосували 59 депутатів, двоє – не голосували.

X ЗДРАСТУЙ, ШКОЛО

ЦЬОГОРІЧНИЙ ПЕРШАЧОК «ВЛЕТІТЬ»
БАТЬКАМ ЩОНАЙМЕНШЕ У ТРИ ТИСЯЧІ

Для батьків навчальний рік розпочинається задовго до 1 вересня. Саме тоді, коли вони складають довгезелі списки та бігають магазинами-ринками у пошуках шкільного причаудалля. Навіть якщо вибратися на закупку заздалегідь, то цьогогоріч гроші зеконювати не вийде. Ціни ростуть, як на дріжджах. Щоб одягнути своє чадо, батькам доведеться викласти кругленьку суму. І це лише на шкільну форму, а потрібно ще й портфель, і зошити, і спортивний костюм та кросівки.

Якщо вирішили придбати усі потрібні речі для школяра у фірмових магазинах, то витратити доведеться як мінімум понад дві тисячі гривень лише на одяг. За ці гроші можна купити: портфель – від 500 гривень, форму (піджак та штани) – від 500 гривень, дві сорочки або блузки – від 600 гривень та пару взуття – від 450 гривень.

Якщо купувати форму окремо, то дешевше не вийде. А вже одні штани вартують на ринку щонайменше 250 гривень, а піджак від 300 гривень. Для дівчинки треба буде купити ще й спідницю або сарафан – 400 гривень.

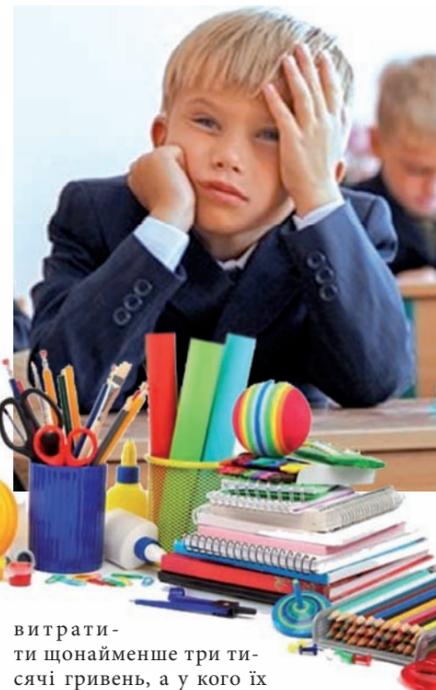
На ринку можна придбати дешевший одяг китайського або турецького виробництва. Є й українські виробники. Ціна шкільної форми на ринку розпочинається від 500 гривень,

із спортивним костюмом та кросівками можна вкластися у 1200 гривень. Сорочка коштує 300 гривень, а спідниця – 350. Найдешевший китайський ранець вартує 350 гривень, кращої якості – 500 і більше.

На ринку ціна на канцтовари майже така, як і у мережних супермаркетах. Вартість найдешевшого щоденника у твердій палітурці – 25 гривень, у звичайній – 15, найдорожчого у твердій – 40 гривень. Один зошит на 12 аркушів у тонкій палітурці – від 2 до 3 гривень, найдешевша ручка коштує 2 гривні, найдорожча – 20. Лінійку можна придбати від 1 до 14 гривень. За 50 копійок уже не купиш нічого, навіть гумка тепер вартує щонайменше 4 гривні, а точилка для олівців – від 4 до 8 гривень, пенал – від 20 до 100. Пенали з цікавими візерунками вартують понад 100 гривень. За обкладинки для книжок доведеться викласти майже 40 гривень, для зошитів – 30.

Продавці канцтоварів на ринках запевняють, що покупці ще не досить активно розпочали скуповуватися. А самі батьки на запитання, у скільки їм влетів першачок, тільки усміхаються, а потім додають: «Краще не питайте».

От і виходить, що для того, аби придбати усе обмундирування школяра, треба

витратити щонайменше три тисячі гривень, а у кого їх двоє чи троє? Відкласти гроші варто було б ще на початку літа...

X ГРОШІ

НА ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ХОЧУТЬ
ВИДІЛИТИ ПОНАД 1,5 МІЛЬЙОНА ГРИВЕНЬ

На початку нового навчального року у місті приділятимуть більше уваги національно-патріотичному вихованню дітей.

Про це стало відомо під час виконавчого комітету Луцької міської ради 18 серпня.

Депутат міськради Павло Данильчук запропонував на розгляд виконкому проект рішення про Програму національно-патріотичного виховання молоді міста Луцька на 2015-2017 роки.

«Ця програма розроблена профільною депутатською комісією. Її прийматимуть ще на сесії міськради», – повідомив депутат.

Він також додав, що ця програма уже діляла раніше та мала обласний статус. Однак її призупинили, а усю матеріально-технічну базу знищили. На цю програму запланували виділити 1,527 мільйонів гривень.

Зокрема, уже в 2015 році планують виділити 295 тисяч на покращення матеріально-технічної бази, а у 2016 році створити «Центр патріотичного виховання молоді».

Освітня, які були присутні на засіданні виконавчого комітету міської ради, повідомили, що готові проводити такі заходи. Члени виконкому підтримали проект рішення, яке будуть затверджувати депутати на черговій сесії міськради.

Х ВИБОРИ

Постановою Центральної виборчої комісії від 3 серпня 2014 року внесли зміни до меж виборчих дільниць на постійній основі №071037, №071039, №071050, №071051, №071079, №071085, №071086, №071032 у Луцьку.

Таке рішення ухвалили у зв'язку із перевищенням чисельності виборців на трьох виборчих дільницях на постійній основі та потребою приведення її до нормативної, відповідно до вимог Закону України «Про вибори народних депутатів України», повідомляє прес-служба Луцької міської ради.

Так, будинки 86А, 90, 104, 104А, 106, 108, 108А, 110, 114А, 114В, 114Г, 116, 116А, 116Б, 126А, 128А на вулиці Чернишевського перенесено з виборчої дільниці №071037 з центром голосування у ЗОШ №13 на виборчу дільницю №071039, центр голосування – Волинське державне училище культури і мистецтв ім. І.Ф.Стравинського.

Будинки 23, 25, 25А, що на проспекті Перемоги, та будинки 2, 4 на вулиці Привокзальній перенесли з виборчої дільниці №071051, центр голосування – спеціалізована школа №5, на виборчу дільницю №071050 з центром голосування у школі №15.

Будинки 2, 4, 4А, що на вулиці Сухомлинського, та будинок 9 на вулиці Карпенка-Карого перенесли з виборчої дільниці №071079 (центр для голосування

У ЛУЦЬКУ ЗМІНИЛИ МЕЖІ ВИБОРЧИХ ДІЛЬНИЦЬ

– Центр науково-технічної творчості) на виборчу дільницю №071051 з центром голосування у спеціалізованій школі №5.

Будинок 16 на вулиці Кравчука перенесли з виборчої дільниці №071085 (центр для голосування – гімназія №21 імені М. Кравчука) на виборчу дільницю №071086 (центр для голосування – Палац урочистих подій).

Ознайомитися із межами виборчих дільниць на постійній основі Луцька можна на офіційній сторінці Центральної виборчої комісії.

По додаткову інформацію звертатися у відділ ведення Державного реєстру виборців Луцької міської ради. Адреса: вул. Богдана Хмельницького, 19, каб. 103.

Х ДОБРА СПРАВА

Стартує третя хвиля проекту з безплатного навчання англійської мови «Мовне волонтерство». Незабаром відбуватимуться ознайомчі заняття, повідомляють організатори з «Фундація розвитку громад» на офіційній сторінці.

«Вступні заняття ми проводимо для того, аби краще познайомитися із нашими учнями, донести до них ціль проекту, дізнатися про очікування, перевірити рівень знань та сформувати навчальні групи. Ми намагаємося знайти підхід до кожного й створити максимально комфортне середовище», – зазначила керівник волонтерського центру ВОГО «Фундація розвитку громад» Галина Курус.

Тож перші заняття відбудуться: 20 серпня (четвер) о 15:00; 22 серпня (субота) об 11:00. Місце проведення: вулиця Шопена, 11, (Волинська ДОУНБ імені Олени Пчілки).

Потрібна попередня реєстрація за телефонами: 74-02-32; (067) 332-88-02; (067) 332-30-40.

«Проект стартував у березні

ЗНОВУ РОЗПОЧИНАЮТЬСЯ БЕЗПЛАТНІ КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ

цього року, однак отримав чималу прихильність серед лучан. Ми й далі працюватимемо та вдосконалюватимемося у цьому напрямку. Ідеєю для заснування стала потреба розвитку нашого суспільства, а також допомогти в сучасних умовах. Проект діє під гаслом «Ми обмінюємо знання на волонтерську допомогу». Тож кожен охочий може

здійснити давню мрію – вивчити іноземну мову й одночасно допомогти військовим у зоні АТО чи важкохворим дітям. Звичайно, фінансово допомогти кожен не в змозі, однак хтось може принести одяг, продукти, іграшки, долучитися до інших благодійних ініціатив та допомогти у реалізації різноманітних заходів. Ми впевнені, що

лише допомагаючи один одному зможемо досягти миру», – заповіла керівник відділу проектів ВОГО «Фундація розвитку громад» Олена Ярошук.

«Проект «Мовне волонтерство» передбачає базовий курс із вивчення іноземної мови (наразі англійської, а незабаром і французької). Він складається із десяти занять, які спрямовані на практичне вивчення мови, покращення розмовної лексики. Навчання проходить у спеціалізованих класах в невеликих групах (до десяти людей). Критеріїв для відбору учасників проекту як таких немає, головне – бути повнолітнім та мати бажання вчитися. Зауважимо, що за умови закінчення навчального курсу та успішного складання екзамену, всім учасникам надають відповідний сертифікат», – розповіла прес-секретар ВОГО «Фундація розвитку громад» Вікторія Дворак.

Х НА ЗАМОК

НА ВОЛИНІ ЗАКРИЛИ ДВІ ШАХТИ

На ДП «Волиньвугілля» надійшов наказ Кабінету Міністрів України про закриття нововолинських копалень №1 і №9.

Про це повідомив голова міської організації Незалежної профспілки гірників України Сергій Демченко, пише інтернет-видання «БУТ».

Як він зауважив, промислові запаси вугілля дозволяють вугільним підприємствам продовжити роботу до 2020 року.

Директори шахти №9 «Нововолинська» Анатолій Головка та шахти №1 Олександр Шостак, коментуючи ситуацію, зазначили, що жодних офіційних документів на дирекцію підприємств не надходило, а тому про це рано говорити.

Начальник юрвідділу ДП «Волиньвугілля» Віктор Порпиця розповів, що програма Федора Богдана, який нещодавно став офіційним керівником ДП «Волиньвугілля», передбачає закриття нововолинської шахти №9 і ліквідація шахт – наслідок згаданої програми. Шахти №10 і «Бужанську», з його слів, якщо не продадуть, то поставлять на суху консервацію.

Сам Федір Богдан ствердив, що у разі, якщо ці дві копальні не приватизують, вони підлягатимуть ліквідації.

Х ПОЛІСМЕНИ

НОВА ПОЛІЦІЯ У ЛУЦЬКУ: ПІДСУМКИ ПЕРШОГО ЕТАПУ

За час проведення першого етапу конкурсного набору подали заявки 4 177 кандидатів.

Із тих, хто вирішив вступити до лав патрульної поліції міста, подали анкети онлайн 74,2%, а 25,8% заповнили документи безпосередньо у пункті прийому анкет, повідомляє прес-служба УМВС України у Волинській області.

Серед охочих поповнити ряди поліції 63,8% – чоловіки. 61,9% претендентів мають вищу освіту, 17,3% – студенти.

За словами модераторів, жодних проблем, конфліктних ситуацій чи непорозумінь не виникло.

Набір у патрульну поліцію в Луцьку тривав з 3 до 18 серпня. Подання анкети було лише першим етапом відбору.

Тепер на кандидатів чекає етап тестування та безпосередньо навчання, а вже у листопаді нова поліція Луцька вийде на патрулювання.

«Конкурсний відбір кандидатів до новоствореного підрозділу проходить прозоро. За можливість поповнити лави поліції Луцька всі борються на рівних умовах, без жодних переваг», – зазначив начальник волинської міліції Петро Шпига.

До того ж, у місті триває набір тренерів для нової патрульної служби. Для того аби навчати кандидатів до патрульної поліції, треба подати резюме до 31 серпня. Детальна інформація щодо оформлення листа є на офіційному сайті волинської міліції.

Закон про Національну поліцію вступить у дію 7 листопада цього року.

ЛЮБИТИ ЛУЦЬК І УКРАЇНУ

Бути гідним Громадянином своєї держави і свого міста, плекати національні цінності і щодень невтомно працювати доводити усім і кожному – ми сильні і єдині. Це те, чого нині потребує наша держава, у часи неспокою і спільного горя, коли Незалежність доводиться виборювати слізьми і кров'ю.

Ніхто з нас не міг припустити, що на 23-му році Незалежності Україну спіткає лихо війни. Несправедливої, цинічної і нікчемної. Що близький сусід виявиться непримиренним ворогом, не здатним на співчуття й примирення.

Історія вчить нас бути мудрими і не здаватися. Сьогодні ж вимагає

Ігор ПАЛИЦЯ,
засновник Фонду «Новий Луцьк»

від нас бути терплячими і згуртованими. А головне – небайдужими.

Ці слова стосуються кожного Українця, усіх нас з вами, незалежно від віку, професії і соціального статусу. Від Волині до українського Криму, від Прикарпаття до Донбасу кожен сьогодні мусить відчувати особливу відповідальність, називаючи себе Українцем, Громадянином.

Українці! Вітаю вас із Днем Незалежності, цінність якої ми нарешті збагнули і відчули. Будьте чуйними і милосердними, будьте розважливими і проникливими. Завжди будьте Людьми.

Лучани! Я щасливий з того, що разом

X КОМУНАЛКА

НА ЩО
«ЛУЦЬКВОДОКАНАЛ»
ПЛАНУЄ ВИТРАТИТИ
ГРОШІ СВІТОВОГО
БАНКУ

КП «Луцькводоканал» планує залучити 25 мільйонів доларів на реконструкцію систем водопостачання і водовідведення міста. Кошти у вигляді позики надає Світовий банк, який спрямував новий транш для підтримки житлово-комунального господарства України.

Отримані кошти, зокрема, спрямують на заміну старого зношеного обладнання на нове енергоефективне, модернізацію мережі водопостачання та водовідведення, купівлю нової автотранспортної техніки, реконструкцію очисних споруд та каналізаційних насосних станцій, повідомляє прес-служба КП «Луцькводоканал».

«Інвестиції також допоможуть знизити рівень енергоспоживання та зменшити рівень екологічних викидів у навколишнє природне середовище. Якщо ми не розпочнемо модернізацію підприємства, то питання водопостачання міста та очистки стічних вод буде під загрозою. Загалом плануємо залучити 25 млн дол. США», – зазначив заступник директора з економіки та фінансів КП «Луцькводоканал» Юрій Корецький.

Світовий банк пропонує кредит під 0,47% річних на 18 років з відтермінуванням сплати суми основного боргу на п'ять років.

«На сьогодні це найвигідніші умови, бо чекає на кошти з міського чи державного бюджетів доведеться ще довго. Рішення взяти кредит було підтримане Луцькою міською радою», – розповів Корецький.

За його словами, у Луцьку мережі водопостачання та каналізації зношені на 54% і 52% відповідно. Також дуже зношені очисні споруди, які були введені в експлуатацію в 1974 році, тому без залучення кредитів модернізувати їх годі.

«Я переконаний, що ми на правильному шляху. Проводити зміни в такий складний час дуже непросто, але треба розуміти, що альтернативи модернізації та реконструкції водопровідно-каналізаційного господарства немає. Цей крок важливий і потрібний, адже всі заплановані заходи спрямовані на покращення якості послуг водопостачання і водовідведення міста Луцька, допоможуть стабільно та безперервно забезпечувати лучан водою», – резюмував заступник директора з економіки та фінансів.

За висновками фахівців, втілюючи проект у реальність, вдасться знизити рівень енергоспоживання до 40% щороку, рівень втрат води з 28% до 18%, а також зменшити витрати на ремонт автотранку та паливно-мастильні матеріали на 30%.

Нагадаємо, що уряд підписав угоду зі Світовим банком на виділення 300 мільйонів доларів на розвиток міської інфраструктури 10 містам України, серед яких Харків, Коломия, Житомир, Краматорськ, Донецьк, Кіровоград, Київ, Тернопіль, Івано-Франківськ та Черкаси. У зв'язку з ситуацією на сході, Донецьк випав із програми й оголосили конкурс на участь у програмі фінансування проекту «Розвиток міської інфраструктури-2».

Відповідно до цього проекту, КП «Луцькводоканал» планує залучити 25 мільйонів доларів на реконструкцію систем водопостачання і водовідведення міста.

X НАЙКРАЩЕ – ДІТЯМ

«ПАМ'ЯТАЙ МІСЦЯ
ЩАСЛИВИХ ЛЮДЕЙ!»

Наталія МАЛИМОН

Слідом за Кузьмою Скрабіним ці слова повторюють луцькі школярі, які за підтримки Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк» побували нинішнього літа у спортивно-оздоровчому таборі «Буковель».

«БУКОВЕЛЬ – НАЙКРАЩА
ІЗ ЗЕМЕЛЬ»

Уже четверте літо поспіль у дитячому спортивно-оздоровчому таборі в Буковелі відпочила тисяча школярів Луцька. Серед них є і своєрідні «букомани»: ті, хто протягом навчального року намагається досягти нових і нових висот, аби знову отримати право на канікули в самому серці Карпат. Буковель є родзинкою неповторної карпатської природи, має свою ауру і заворує, здається, навіки. А путівка у дитячий спортивно-оздоровчий табір є своєрідним стимулом і нагородою: за перемоги у конкурсах, турнірах, олімпіадах. А підтримка обдарованої й талановитої молоді є одним із пріоритетів Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк».

Андрій Лучків, магістр фізичного виховання Прикарпатського національного університету імені Стефаника і організатор туристичної роботи, вожатим у дитячому таборі в Буковелі уже не перший рік. Каже, що дітей із Луцька завжди відзначає їхня масова креативність і таланти у різних номінаціях. Тому організувати з ними будь-які заходи дуже легко та в радість вожатому. А крім талантів і бажання виявити себе у колективній справі, лучан відзначає ще й... слухняність. Як педагог Андрій її пояснює тим, що, аби досягти в чомусь успіху, діти дисциплінують передусім себе, а тому розуміють іншого і цінують його час та зусилля. Загін, яким під час однієї із табірних змін опікувався Андрій, мав назву «Голлівуд».

– Бо ми у таборі – найстарші, ми всі по своєму – зірки, а тому маємо бути прикладом для інших! – так пояснила назву загону Оля Цимбаліст із гімназії №14 імені Сухомлинського, яка у таборі в Буковель приїжджає «як додому», бо вже вчетверте!

Вожатий Андрій Лучків розказує, що торішні його вихованці, будучи уже десятикласниками, писали лист Ігорю Палиці у його Фонд. Просили, аби в буковельський табір приймали школярів і... після закінчення школи. Звичайно, дозволити таке було б порушенням нормативів (уже ж не школярі, а табір – дитячий). Але знають луцькі старшокласники і про стипендіальну програму Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк». Про те, що коли так само досягатимуть успіхів у подальшому навчанні та розвитку своїх талантів, то отримають гарну перспективу: іменну стипендію та можливість відпочити у Буковелі вже як студенти.

– Табір значною мірою задовольняє навіть пізнавальний інтерес у школярів, – каже вожатий Андрій. – Карпати для більшості – справжнє відкриття. У них завжди дуже багато запитань: як зветься та чи та гора, де Говерла, які дерева ростуть на схилах... Їм цікаво бачити найбільше в Україні штучне буковельське озеро. Буковель – це ж не просто собі долина з вершинами навколо. Раніше це був, як кажуть,

кінець географії, протікав тільки потічок... А тепер така інфраструктура, завдяки якій це місце називають країною Буковель!

– Табір дає можливість за дуже короткий час знайти багато друзів. Програма щоразу нова і не повторюється, – ділиться одинадцятикласниця гімназії №14 Валерія Степанюк.

І кожен з луцьких таборян відзначає красу природи, чисте, просто кришталеве повітря, завдяки якому міські діти оздоровлюються. Тож не випадково однією з популярних табірних «кричалок» є «Артек-Буковель» – це найкраща із земель!».

«У БУКОВЕЛЬ ПРИЙХАЛИ –
СУМУВАТИ НІКОЛИ!»

Перед тим як почав діяти дитячий табір у «країні Буковель», його організатори вивчили досвід найкращих таборів України. Зокрема, «Молодої гвардії» та «Артеку». Чимало артеківських новацій було впроваджено і у таборі «Буковель», а після відомих подій у Криму «Артек» певною мірою переїхав у Карпати, і тепер табір має назву «Артек-Буковель». Чимало його нинішніх працівників – це колишні артеківці, колишні вожаті «Артеку», і 90-річний досвід цього ексклюзивного табору нині впроваджують у Буковелі. Крім суто зовнішніх змін, коли дискотека називається вже масовкою, а тиха година – абсолютотом, у таборі впроваджують артеківський принцип колективізму.

На початку зміни діти мали квест «Великі пригоди ведмедика Буки». Як каже Оксана Глікчієва, директор табору «Лісовий» (бо є ще в системі «Артек-Буковель» табори «Озерний» та «Гірський»), і саме в ньому відпочивають луцькі діти, фахівці розробили гру так, аби визначити лідерів у колективі та прибрати психологічні бар'єри між дітьми. Проста деталь: від одного пункту гри до іншого діти пересуваються «ланцюжком», тримаючись за руки. Спочатку бояться доторків, просто розгублені, бо де у нашій школі такі безпосередні ігри?.. А спілкування з однолітками для підлітків дуже важливе. По-іншому, ніж дискотека, відбувається і масовка. Кожен загін танцює у своєму колі разом з вожатими. Спочатку декому це не подобається, звикли до «загальних скачок», але і збоку то гарніше, і таки здружує

колектив. А артеківські танці – «Летка-єнка», «Вальс дружби», «Коломийка» та інші викликають у дітей справжнє захоплення.

«Ми забуваємо про некорисну їжу, про телефон і комп'ютер уночі, про лінощі, про свої страхи. Пам'ятаємо про дощовики та головні убори, про жарты, активний відпочинок...» – ось такі правила пишуть наші діти на час табірної зміни. І це абсолютно їхня колективна творчість! Її також вчать у таборі «Артек-Буковель», бо, як каже його генеральний директор Юрій Табачок, це – своєрідна школа, де діти відкривають у собі нові таланти.

– Другий рік відпочивають у нас і діти з Одеси, також за кошти Фонду Ігоря Палиці. Вони кажуть, що в таких умовах ще не мали можливості оздоровитися. Якщо людина має організаційні можливості і певні фінанси, вирішує спрямувати їх на таку благородну справу, то це те, що лишається і їй, повертається сторицею, – вважає вожатий Андрій Лучків.

10 ДНІВ –
У «БЕЗПРОБЛЕМНОМУ» СВІТІ

Цього літа з тисячі луцьких дітей, які оздоровилися у таборі «Артек-Буковель», більш як третина – діти із родин учасників АТО. У загонах, звісно, їх окремо не виділяли, але керівники про них знали. І те, що ці діти таки живуть трохи в іншому світі, ніж інші, підтвердили й розмови з ними вожатих. Ці діти, як каже вожатий Степан Котула, емоційніше реагують на ситуацію в країні, прагнуть для неї радикальніших змін. Торік у загоні Степана був луцький старшокласник, який через кілька днів з початку зміни поїхав додому: повідомили, що батько їде в АТО. Невдовзі батько загинув...

– Я дивився на знімки хлопчика з його татом у соціальній мережі й не знав, що робити. Не вірив. Хотів по телефонувати хлопцеві, ми з ним дуже зійшлися у таборі. І не знав, що казати... – каже вожатий. – Дуже добре, що Фонд Ігоря Палиці «Новий Луцьк» оздоровлює цю категорію дітей. Вони на десять днів «вибувають» зі світу, в якому є війна і смерті рідних. Тут війна видається далшою, ніж удома. А вже у таборі «Артек-Буковель» ми постаріємося, аби їм було цікаво та захоплююче й ніщо не забирало їхнього дитинства.

X НОВОВВЕДЕННЯ

РАДА ВВЕЛА ВІДЕОФІКСАЦІЮ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ
ДОРОЖНЬОГО РУХУ ТА ШТРАФНІ БАЛИ

Народні депутати ухвалили закон про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері безпеки дорожнього руху, який передбачає запровадження автоматичної фото- й відеофіксації порушень правил дорожнього руху та системи штрафних балів для водіїв транспортних засобів.

За відповідне рішення проголосувало 267 народних обранців, повідомляє «Еспресо.TV».

Як ідеться в пояснювальній записці до закону №2562, документ запроваджує нові види адміністративного стягнення – штрафні бали, установлює розмір штрафу або кількість штрафних балів за певні види порушень, надає повноваження щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення уповноваженим працівникам підрозділів Патрульної служби, поліції та працівникам відповідних підрозділів МВС.

Зазначений закон також передбачає запровадження систем автоматичного фотознімання

і/або відеофіксації адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

Відповідно до тексту ухваленого закону, штрафи за порушення Правил дорожнього руху нараховуватимуться водіям після використання штрафних балів.

У документі зазначено, що кожного року громадянину, який має право керування транспортними засобами, з початку й до кінця року нараховуватимуться 150 штрафних балів, після використання яких у випадку пору-

шення ПДР він муситиме платити штрафи.

Крім того, закон містить норму, згідно з якою уповноважений працівник Національної поліції матиме змогу стягувати штраф на місці за допомогою безготівкових платіжних пристроїв.

Штрафні бали убезпечать водіїв транспортних засобів лише в трьох випадках перевищення швидкості – щоразу за це стягуватиметься по 50 балів.

Х НАШЕ МІСТО

10 НЕЙМОВІРНИХ ФАКТІВ ПРО ЛУЦЬК

Олександр КОТИС

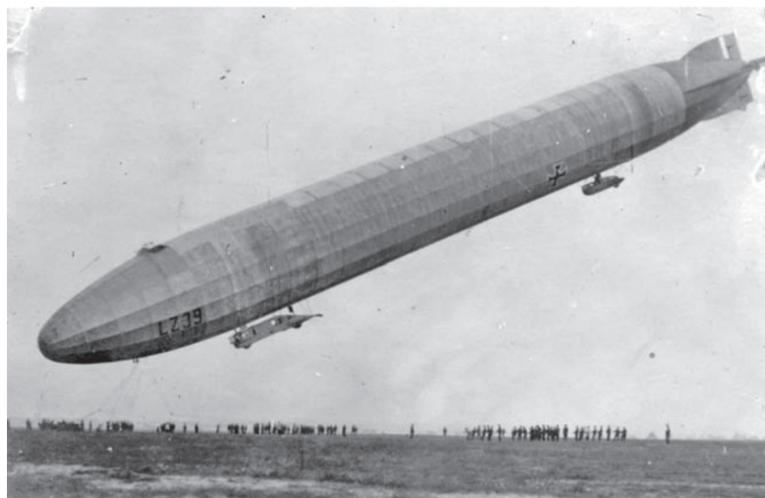
Кожен населений пункт має у своїй історії факти, які, з точки зору сьогодення, здаються неймовірними і цікавими. «Фішка» таких фактів – у їхній різночій відмінності від того, що можна очікувати. Не обов'язково ці події стосуються минулого, але історія надає їм особливого шарму. За кільканадцять століть луцької історії назбирався чималий масив «неймовірних фактів». «Хроніки Любарта» пропонують 10 несподіванок з історії Луцька у XX столітті.

1. Дирижабль бомбардує Луцьк.

Маловідомо, але в часи самого початку Першої світової війни над Луцьком і Волиню літали дирижаблі. Це були на той час ворожі німецькі та австрійські «повітряні кораблі». Один із них через воєнні пошкодження упав неподалік Луцька. Це сталося у грудні 1915 року. А перед тим, восени 1914 року, ймовірно, дирижабль бомбардував спочатку Варшаву, а потім Луцьк.

2. Велосипеди з номерами.

101 рік тому «нероби» міської управи придумали новий податок для лучан: брати кошти за номерні знаки для... велосипедів! Насувалася Перша світова, і гроші в міській казні були аж ніяк не зайві.

Дирижабль LZ-39

«Городская Управа имѣетъ честь доложить, что сборъ со включеніемъ платы за снабженіе велосипедовъ... номерными знаками не долженъ превышать въ годъ 1 руб. 50 копъ. съ велосипеда», – йшлося у повідомленні.

3. У громадських місцях було заведено плювати.

Зігмунд Фрейд якось описав як нормальний випадок, коли він прийшов додому до однієї клієнтки і не знайшов там плювальниці. Психологія знайшов просте рішення: плюнути їй на підлогу.

У міжвоєнному Луцьку плювати на підлогу було суворо заборонено. Санітарний відділ міського магістрату турбувався про гігієнічний стан. У громадських місцях Луцька висіли оголошення про використання спеціальних плювальниць. В архіві області зберіглося одне із таких.

«Оголошення! Плювати тільки в плювальницю. Плювки є розсадником сухот. Винні у плюванні на підлогу караються штрафом 1000 злотих або арештом на 3 місяці», – наголошував суворий імператив магістрату.

4. Польське золото привезли до Луцька.

У 1939 році в Європі вже пахло війною, тож керівництво Банку Польського у Варшаві, як і багатьох інших європейських столиць, складало плани порятунку банківського золотого фонду. 4 вересня перша партія золота

Евакуація польського золота

покинула столицю. Наступного дня 38 тонн золота загальною вартістю 463 мільйони тодішніх злотих зі столиці вивезли до Любліна.

Проте німці швидко просуваються углиб країни, тому в Любліні золото не затрималося довго. 7 вересня 30 автобусів та автомобілів з золотом прибули до Польського банку в Луцьку. Між 9 та 13 вересня залізничним сполученням золото покинуло Луцьк. Уже 13 вересня 38 тонн скарбу сконцентрувалося на кордоні з Румунією і згодом покинуло державу.

5. Луцькі танки.

У другій половині 1930-х років у Луцьку працював танковий завод. Це не було повне завершене виробництво танків, тут їх складала частково.

У Луцьку виготовляли польські легкі танки 7ТР. В основному вони були задіяні під час оборони Варшави. Всього у Польщі зробили півтори сотні таких танків. Цехи, які після війни залишилися в Луцьку від заводу, стали основою сучасного заводу «Мотор».

6. Єврейське повстання.

Усім відомий факт повстання у Варшавському гетто у квітні 1943 року. Через антилюдські умови утримання, хвороби, смерть та голод євреї збунтувалися проти режиму. Проте ще до повстання у Варшавському гетто відбулося кілька менших бунтів. Один із перших єврейських бунтів Другої світової відбувся у Луцьку.

Коли нацисти захопили місто, вони, окрім традиційного єврейсько-

го гетто, утворили ще й трудовий табір. Він розташовувався у приміщенні гімназії імені Глікліха (тепер – Педагогічний коледж на проспекті Волі). Тут перебувало приблизно 500 євреїв. У грудні 1942 року вони здійснили повстання.

Бунтівники зробили три атаки на охоронців табору. Під час останнього втікачі були розстріляні з кулеметів. Повстання було придушене.

7. Луцьк – одне з перших міст Європи «житлового бджільництва».

Уже відомим і популярним став факт, що в Луцьку є будинки, згруповані оригінальним способом – у плані (простіше кажучи, з космосу) вони виглядають як соти. Ідеться про групу будівель між проспектами Соборності, Молоді, Відродження.

У деяких європейських містах подібний прийом після війни вже застосували, але луцькі архітектори з цим не були знайомі. Важливо не тільки те, що цей спосіб вперше в СРСР застосували в Луцьку. Цю ідею придумали місцеві архітектори. Їм слово.

«Пам'ятаю, де і коли прийшла ідея блокувати будинки під кутом 120 градусів. Якось йшли ми, я і архітектор Василь Маловиця, майбутній головний архітектор проекту 33-го мікрорайону, до новобудов на вулиці Львівській, які через кілька днів мали здаватись в експлуатацію. Ці будинки для нас обох були настільки гидкими (адже ми закінчили художній інститут), що й дивитись на них не хотілось. Та куди дітись? А якщо, подумав

я, взяти дозвіл на розробку шестикутної блок-секції? Не ставити будинки паралельно, а компоувати їх довільно за довжиною із різними поворотами?» – згадував архітектор Ростислав Метельницький.

У Києві їм погодили проект. Так і постали в Луцьку з кінця сімдесятих будівлі під кутом 120 градусів, які виглядають як соти.

8. Один з найкращих автомобілів Європи.

Багатьом відомо, що перший в СРСР передньоприводний автомобіль виготовляли саме в Луцьку. Це був один із варіантів відомої «Волинянки». Проте багато хто забув, або й не знав, що в 1978 році на Туринській виставці в Італії ЛуАЗ 969М увійшов у десятку найкращих авто Європи. А через рік на виставці у Чеському Будейовіце (сюди свого часу прямував Бравий Швейк) авто отримало золоту медаль як найкращий автомобіль для села.

Цей автомобіль ще має немало рекордів і славних сторінок історії.

9. Луцьк був єдиним західноукраїнським містом, яке мало два аеродроми: військовий на Вишкві, цивільний – біля Крупи.

А загалом упродовж історії в Луцьку було п'ять аеродромів, чотири з яких – на території міста. Перший аеродром розташовувався у районі нинішньої вулиці Гулака-Артемовського, другий упродовж дуже короткого часу – біля теперішнього вокзалу, третій – на місці ТРЦ «ПортСіті», четвертий – на Вишкві, п'ятий – у Крупі.

10. Найзеленіше місто країни.

У 1970-х роках Луцьк визнали одним із найзеленіших міст СРСР. Через велику кількість зелених насаджень, великий парк і цілу низку скверів Луцьк вважався дуже «зеленим» містом. Дерев росли у місті буквально скрізь. У сімдесятих і вісімдесятих роках навіть замок Любарта був залитий листям фруктових і не тільки дерев, між якими проглядалися стежки.

Нині, за підрахунками, Луцьк знаходиться на 28 місці в Україні за площею зелених насаджень на одного жителя з показником 6,4 квадратного метра при нормі 20 квадратних метрів.

Це лише мала частина цікавого поруч.

Х З ДОБРОМ У СЕРЦІ

АРТ-ТЕРАПІЯ: МИСТЕЦТВО ДЛЯ ОСОБЛИВИХ ДІТОК

Про них кажуть, що це діти з особливими потребами. А чи знає хтось дітей із потребами стандартними? Усі діти – особливі. А ось фізичних можливостей у деяких може бути трішки менше, ніж у інших. Хтось гірше бачить, хтось не може розмовляти, рухатися, а кому важче, ніж іншим, даються науки. Ці діти – унікальні. У них, напевне, трішки більше, ніж зазвичай, бажання жити повноцінним життям. Образливо не встигати за своїми ровесниками, але ж цього так хочеться...

Заняття, що їх для таких дітей зніціювала громадська організація «Зірка надії», а підтримав Фонд Ігоря Палиці «Новий Луцьк» – один із різновидів «Арт-терапії».

Програма стала однією із складових проекту арт-терапії «У творчості ми разом», яку фінансово забезпечує Фонд. Він взяв на себе зобов'язання закуповувати матеріали для творчості та оплачувати роботу викладачів до кінця поточного року.

Учасниця проекту з арт-терапії Настуся Шевченко каже, що дуже любить ліпити, малювати та ходити на фізкультуру.

«Я люблю малювати когось, себе, обличчя. Малюнки розвішую у себе вдома», – розповідає дівчинка.

Голова Центру реабілітації інвалідів дитинства «Зірка надії» Олександр Жаловага пояснює, що арт-терапія, чи це малювання, ліплення, мистецтво фотографії або навіть перукарська майстерність дозволяє адаптувати інвалідів до трудової діяльності.

На заняттях діти працюють разом, відчуваючи збоку подих сусіда, спостерігаючи за

своїми і його успіхами у творенні дива.

Вияв цих щирих емоцій – уже результат. Діти вчаться працювати, опановують технологію роботи з глиною, розвивають дрібну моторику пальців, а потім буде і колористика, і виховання естетичного смаку.

Відвідувач арт-терапії Юрко Парасюк розпо-

відає, що, окрім гончарства, любить інформатику, природознавство та основи здоров'я. Жартوما називає себе «ліпом», бо ж не художник, не скульптор і не гончар. У хлопчика – гострий розум і особлива манера спілкування. Усе йому вдається дуже невимушено. Незабаром на групу маленьких творців чекає дуже відповідальне завдання: виготовлення справжнього шедевра – картини-панно.

Даруватимуть його своїм помічникам і нахненникам – Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк». Ця організація вже не вперше береться за підтримку таких проектів, адже вони працюють з гаслом «З добром у серці», а кому добро потрібне більше, ніж таким дітям?

Праця у цих групах – справа непроста, кожній дитині потрібна допомога наставника, тому тут піклуються про юних митців волонтери, навчаючи підопічних мистецтва.

«У роботі з особливими дітками ми вчимося терпеливості, адже діти все бачать інакше, не так, як ми. Цікаво спостерігати за дитиною, яка вчиться. Часто у них вироби виходять набагато кращі, ніж у нас, дорослих. Моя професія не має абсолютно жодного стосунку до роботи з дітьми взагалі, але мені подобається працювати з малечою, бо діти – це чудово», – ділиться враженнями волонтер Олена Герасимчук.

«Творити з дітьми речі красиві нас змусили самі обставини життя. Ми прагнули дати їм щось ще більше. Оця арт-терапія – багатфункціональна, вона не тільки спонукає дітей робити речі красиві, але й насправді має лікувальні властивості. У подальшому ми бачимо і профорієнтаційний ефект у цьому», – зазначає заступник голови

правління фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк» Ірина Констанкевич.

Та найголовніше, підкреслюють у Фонді, – вірити у добро і в те, що твоя допомога сприяє ланцюговій реакції – від серця до серця... З добром – у кожному.

ТРИДЦЯТЬ РОКІВ ПОТОМУ

Юрій КОНКЕВИЧ

Я бачив актора Міхаїла Боярського двічі в житті. Востаннє – за кулісами знімань «Вечірнього кварталу» чотири роки тому, вперше – тридцять років тому у Луцьку. Це був 900-й день народження мого міста, тоді вирішили вперше узагалі святкувати хоч якусь несовецьку річницю в Луцьку і з-поміж іншого мене з батьками занесли на стадіонний концерт. Туди принесло й Боярського, який у ті роки був шалено популярним – ще гриміла слава його «мушкетерів». І от д'Артаньян вирішив заключну пісню проспівати під фонограму на коні, об'їжджаючи «Аванград» по колу. Саме тоді біговим доріжкам арени настав перший капіть, але я тоді проблемами спортивної інфраструктури рідного міста ще не заморочувався. Запам'яталося інше: якимсь чином я опинився біля самого кумира. Він пахнув якимись дорогими парфумами, а от його білий скакун... Одне слово, з того дня народження Луцька в мене День міста довго асоціювався із Боярським на коні і його «пара-парадуємся»...

Той ювілей припав на останні роки «застою» – такого інколи милого у маленьких містечках на кшталт Луцька. Не приймаю, читачу, це за плачі-рефлексії за минулим, але то був інший Луцьк, іншими були його звуки й навіть запахи. Ми нуло три десятиліття, а я пам'ятаю їх, заплющивши очі.

...О десятій ранку поштарка приносила «обов'язкові» «Правду» і «Радянську Волинь», о п'ятій вечора – «Спортивку» і по вівторках щось піонерське. Відчиняеш паличкою замка скриньки, а звідти вивалюється преса, яка ще пахне свіжою фарбою. М-м-м... Так ще заворожували марки і конверти на поштамті і в магазині «Філателія» на Радянській. Коли вдавалося виклянчувати рубль на нову колекцію, конвертика з марками ніс додому, наче діамант.

Тоді, у середині 1980-х, батьки записали на абонемент «науковки». Не забуду, як пахнули тоді книги в сховищі. А чому не забуду? Вони в «Пчілці» так само й сьогодні пахнуть. А от в нинішніх спортивних магазинах таких адреналінових хвиль, як в моєму «Туристі» біля «Кооператора», не відчувати. Совецькі кеди і напівкеди, гантелі, еспандери, сухий спирт, секундоміри, камери, голки й насоси для м'ячів, власне самі м'ячі й шайби – усю цю трахомудію ми всотували і на запах, і на око, бо ладні були стирчати годинами біля вітрин.

Поряд – у взуттєвому – завжди смерділо цвіллю. Так несло від приреченої радянської легкої промисловості – імперія з більшим задоволенням продукувала танки і ракети. Ту цвіль навіть на вулиці вловлювали наші дитячі носи. Зате навпроти, на першому поверсі ресторану «Волинь», був карнавал запахів. Тут була найкраща в місті кондитерська, причому повноцінний такий, «ще той» заклад. Три ряди прилавків, між якими ти сам міг вибирати булочки, кекси й тістечка. Тут пахло святом.

...Тільки коли сам став татом, зрозумів, якими щасливими можуть бути діти, яких взяли до тата чи мами на роботу. Це ж як цікаво побачити, де дорослі «байдикують», поки їхнім чадам доводиться мучитися в школі! З дитинства не забуду запах майстерень, в яких працювали дідусь та батько. Пряні хімікати, залізо, куриво... Не знаю, чесно кажучи, чи ремонтують ще годинники та каблучки на «Ремлюбтехніці»...

Місто жило по той бік вікна. Варто було тільки прочинити його і покоцані двері з під'їзду – й Луцьк пригортов дитей. Коли з Паркової ми зрізали вузькою доріжкою до «Сніжинки», хтось починав кавкати від пряного запаху палої аличі та яблук. Тому мусили чимдуж бігти аж до кафешки, раз по раз ковзаючи по бубках. І тут з'являлася «Сніжинка» – легендарне кавово-молочне марево...

Біля партархіву на «ленінських гірках» тоді поставили класночий спортмайданчик. Не шукайте його у місячно-чорнобильному ландшафті, на який перетворилася та місцина. «Коробка» або «резинка» гуділа від футболу чи хокею дотемна. Ще зараз пам'ятаю запах мокрого після дощу асфальту.

А потім – смак і запах води з колонки. Тут-таки, майже поряд, на Луговій. Власне, їх тоді ще не позрізали й колонки бовваніли повсюду в місті. П'єш холоднучу воду і чуєш десь зверху: «Додому!»

Напевне, місту має бути приємно-лоскотно від того, що його жителям є що пригадати хорошого із дитинства-юності. Життя не оминає Луцьк, він змінюється разом із його жителями. Хтось докладає до міста добре серце і вмільний розум, інший – злі помисли та криві руки. Найголовніше – мати такі згадки, аби щораз мандруючи світом, хотіти повертатися на наші вулички, у свої спогади.

ЛУЦЬК: ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ

Олександр КОТИС

ЧИ СПРАВДІ ЛУЦЬКУ 930 РОКІВ

Луцьк – одне з найстаріших міст України. Його вік налічує приблизно 1200-1300 років. Чому ж тоді цього року святкують його 930-річчя? Все йде від радянської традиції. Місто почали датувати від першої згадки у руських літописах. Власне, байка відома всім. В Іпатіївському літописі під 1085 роком міститься згадка про те, що «Ярополк збирався іти на Всеволода, бо послухав він злих дорадників. Довідавшись про це, Всеволод послав проти нього сина свого Володимиря, Ярополк тоді, оставивши матір і дружину свою в Луцьку, сам утік в ляхи».

Проте польські хроністи Ян Длугош та Мартін Кромер подають раніші свідчення згадки про Луцьк. Так, вони називають дати 1073 і навіть 1018. Кромер писав, що вже тоді в Луцьку був замок. У будь-якому випадку, характер згадок міста в літописах XI століття вказує на те, що в той час Луцьк уже був таким, який міг брати участь у політичній боротьбі. Цілком логічно, що його заснували набагато раніше. У таких випадках розібратися допомагає археологія.

Археологічні розкопки показали, що життя на території нинішнього міста безперервно триває щонайменше з VIII-IX століть. Так, на території нинішнього державного історико-культурного заповідника «Старий Луцьк» на глибині семи метрів знайшли найдавніші нашарування – рештки дерев'яного житла каркасно-стовпової конструкції та кераміки вказаних століть. Чимало подібних розкопок проводив львівський археолог Святослав Терський. Уже після падіння радянської імперії у 1993 році він оприлюднив результати розкопок у пресі, проте офіційного перегляду датування «віку Луцька» так і не відбулося. Окрім Терського, на подібній глибині розкопувало чимало археологів. Наприклад, Михайло Кучинко зазначає, що археологічні дані підтверджують існування у цьому місці східнослов'янського поселення у VII – VIII століть.

Цілком зрозуміло, що сьогоденнє святкування 930-річчя Луцька є не більш, ніж романтизованим уявленням про «першу згадку міста».

Історія з назвою міста ще більш непевна. Є кілька теорій. Назва походить від слова «лук», яке означає вигин ріки. Інше припущення: був пастух на ім'я Луцьк, який

заснував місто, бо знайшов у річці бочку з грамотою на його заснування. Є ще одна «іменна» теорія: Луцьк заснував вождь дубів Лука. Існувало окреме плем'я лучан (або лутичів), які започаткували місто, – каже інша версія.

ХРОНІКИ ЛУЧЕСЬКА

Луцьк протягом історії то згоряв дотла, то зазнавав столичної слави Великого князівства.

На розі вулиць Богдана Хмельницького та Кривого Валу стоїть пам'ятник Миколаю – святому, якого вважають захисником міста. Легенда свідчить: коли у 1259 році на Луцьк наступало військо Золотої Орди, нападники стали метати каміння у місто. Жителі зібралися у церкві Івана Богослова і стали молитися до святого Миколая. Тоді зірвався сильний вітер, який завертав камені назад на ординці. І вони відступили. Відтоді Миколай став вважатися захисником лучан.

Міські печатки із зображенням святого Миколая відомі ще з XVI століття. А церква святого Миколая, що стояла на місці перетину сучасних вулиць Кафедральної та Драгоманова, вважалася головною на міській, не замкової території.

Десь біля Луцька на берегах річки Стир похований кінь князя Андрія Боголюбського – сина засновника Москви Юрія Долгорукого. Коня довго шукали, навіть археологи робили розкопки, проте поки безуспішно. У 1150 році в битві біля Луцька Боголюбський був поранений. Втративши сили, він міг легко бути вбитим, але його врятував кінь, який вінів князя з поля бою. Проте після цього сам помер, бо також був поранений. Никонівський літопис описує, що Андрій Боголюбський поховав свого коня над річкою Стир. Історія з князівським конем стала популярною серед археологів: з кінця XIX століття багато хто прагнув довести реальність цього поховання.

Найбільшого розквіту Лучеськ Великий сягнув за часів Вітовта. Маючи неофіційний статус південної столиці Великого князівства Литовського, місто прийняло відомий з'їзд монархів Європи, де вирішувалося важливе питання – чи стане Литва королівством, а Вітовт – королем литовських і українських земель. Не судилося. З тих часів до нашого часу зберігся хіба що замок. Проте залишилися чимало різних свідчень про той час – це і народні пісні, і топографічні назви.

Унаслідок Люблінської унії 1569 року Волинь стає частиною Польщі. У місті починають будувати багато храмів. На той час їх було кілька десятків. Це і дозволи-

ло називати Луцьк «Малим Римом Сходу». Постає Луцьке братство, яке поряд з Львівським і Київським об'єднує навколо себе всіх православних. Ще Вітовт допоміг ордену домініканців збудувати на околиці міста мурований монастир в XIV столітті. Один за одним у Луцьку виникали монастирі інших католицьких орденів. Найзначніший із них – єзуїтський. Колегіум єзуїтів був ще одним потужним освітнім закладом Луцька поряд з церквою православного Луцького братства. Караїми проживали окремою громадою і дали світові відомих діячів, таких як Абрам Фірковч. Євреї у XVII столітті збудували оборонну синагогу з підземеллями, які існують і досі. Пізніше з'явилися чехи і німці.

Унаслідок третього поділу Польщі 1795 року Волинь приєднали до складу Російської імперії. В історії це найгірший період життя міста, період руйнації, занепаду і деградації. Замок на той час уже давно втратив своє оборонне значення, почав поволі перетворюватися на руїну. Центр Волині переноситься у Житомир, Луцьк обходить залізнична гілка, місто потопає у болоті. Упродовж 1800-х років у нашому місті відбуваються численні пожежі, замок починають розтягувати на будматеріал. За цей час згоріли усі, які можна, культові споруди, ліквідовано всі католицькі ордени.

Поряд з цими подіями місто поступово розширюється. Якщо у 1400-х роках забудова сягнула району вулиці Лесі Українки і суміжних із нею, то в XIX столітті навколишні села Красне, Вулька, потім Гнідава, Дворець були приєднані до міста. Проводять залізницю. Чисельність різноманітних вуличок і майданів стрімко зростає. З'являються автомобілі, у 1909 – електричне освітлення, телефонний зв'язок.

Два десятиліття перед Другою світовою війною Луцьк як центр Волинського воєводства тоді відновленої Польщі розвивався за європейським зразком. Активно брукувалися вулиці, зводилися різні адміністративні, громадські і приватні будівлі, які й сьогодні є найкращими спорудами міста. Це Укртелеком на Кривому Валу, Національний банк на Градному узвозі, Земельний банк на Винниченка, Волинський краєзнавчий музей на Шопена, цілі райони так званих урядової та офіцерської колоній та багато інших.

Радянський Луцьк розвинувся кількісно і промислово. Тут будували великі заводи і фабрики. Стрімко зростало населення, тому активно будувалися житлові райони. Зараз місто і навколишні села стоять на порозі нової адмінреформи, яка може поставити нові умови та перспективи розвитку.

Панорама Луцька міжвоєнного часу

Олександр КОТИС

ІСТОРІЯ ПЕРША.

ЯК ЕЛЕКТРИФІКУВАЛИ МІСТО

У будівництві міст важливого значення надають міським комунікаціям. Одна з них – мережа електрифікації. Електрика як феномен міської історії Луцька має понад столітню історію. А все почалося з того, що один підприємливий єврей вирішив влаштувати вуличне освітлення.

Увечері 25 вересня 1909 року на луцьких вулицях уперше загорілися електричні ліхтарі. Це стало результатом ініціативи місцевого жителя, який за свої гроші збудував першу електростанцію і освітлив місто. Проте і раніше Луцьк не був темним – на вулицях «коптили» газові світилки.

У перші роки ХХ століття в Луцьку стали задумуватися над електричним освітленням. Ніхто точно не знав, як конкретно це має відбуватися. Було очевидно тільки одне – місто не може за власний рахунок цього зробити. У 1907 році до міської управи лучанин Альфонс Людвігович Яр подав чудову пропозицію. Він запропонував: місто дає йому безплатно земельну ділянку, а він на ній за власний коштів будує електростанцію і влаштовує електричне освітлення Луцька.

Ділянку відвели на нинішній вулиці Романюка, неподалік від Ковельської. А Проект договору затвердили у Технічно-будівельному комітеті Міністерства внутрішніх справ у Петербурзі, де зробили кілька зауваг, проте погодили. Станцію будували недовго: у 1909 році вона почала працювати. Як і було домовлено, власник станції – електротехнік Альфонс Яр – розставив у місті кілька десятків стовпів зі світильниками і проклав повітряні мережі.

25 вересня 1909 року сталася довгоочікувана подія: увечері в місті вперше запалили електричні ліхтарі. Правда, лише на центральних вулицях. Світильники тоді висіли на великій відстані один від одного. Наприклад, на вулиці Імператора Миколи II (нинішній вулиці Лесі Українки) було всього кілька ліхтарів. Так почалася електрифікація Луцька.

ІСТОРІЯ ДРУГА.

ЯК БУДУВАЛИ ЛУЦЬКІ КАЗАРМИ

Волинь ХІХ століття у складі Російської імперії має цікаві призабуті сторінки історії. Одна з найбільш колоритних – про військових. На вулиці Стрілецькій у Луцьку стоять так звані казарми, яким понад сотня років. Вони – одне з небагатьох свідчень того, що Луцьк раніше був стратегічним містом західних країв Російської імперії. Більшість із цих будинків – пам'ятки архітектури.

Їх почали будувати наприкінці ХІХ століття на колишніх яровицьких полях. Фінансування забезпечив Генеральний штаб. Розплановані казарми мали розташуватися навпроти вокзалу вздовж вулиці Вокзальної. За кілька років збудували до десяти будівель. Багато з них декоровані орнаментом з цегли двох кольорів – червоної та жовтої. Ці будівлі стали чи не найкращим прикладом архітектури цегляного стилю у місті.

Більшість будинків тогочасного міста було збудовано в такому стилі. Проте саме військові казарми збереглися досьогодні без особливих зовнішніх змін.

У Луцьку в той час базувалися кілька полків армії Російської імперії: 11 гусарський Ізюмський полк, Камчатський 44 піхотний, Охотський 43 піхотний полки тощо. Упродовж короткого часу базувалися й інші полки. Назви їм зазвичай давали не за місцевим принципом. Лише Ізюмський полк має прив'язку до міста Ізюма. Охотський та Камчатський полки – волинські. Тут служило місцеве населення, хоча іноді направлялися військові з далеких країв імперії, зазвичай офіцери.

У 1898 році у цьому районі урочисто відкрили церкву і освятили її на честь Покрови Пресвятої Богородиці. Цікаво, що її збудували як пам'ять про відвідини Луцька російським імператором Олександром III.

Окрім цікавої реалізації декору цегляного стилю, будинки примітні іншими історичними особливостями. На одній із казарм збереглися написи часів Другої світової війни, які свідчать, що в них була організація, що займалася збором інформації про членів Вермахту. У багатьох місцях також збереглися сліди обстрілів.

Оригінальним є інтер'єр казарм, який у деяких будинках не втрачений. Привертають увагу металеві сходи з узорами, популярні в будинках кінця ХІХ – початку ХХ століть. Захоплюють також дерев'яні старі двері. Сама конструкція під'їздів і стелі також нетипова для нашого часу, а від того незвична і цікава. Приємна вечірня прогулянка до старих луцьких казарм відкриває багато таємниць.

ІСТОРІЯ ТРЕТЯ.

ДОВОЄННІ КІНОТЕАТРИ МІСТА

Чепурна, але не надто примітна будівля на вулиці Богдана Хмельницького у Луцьку – один

5 ІСТОРІЙ ПРО РОЗВИТОК ЛУЦЬКА

з епіцентрів мистецької історії міста. Вона почалася у далекому 1909 році з маленького електротئاتру.

Того року член Луцької міської думи Л. Ельберт частково за власні, частково за міські гроші вирішив крутити фільми. Він відкрив електротئاتр «Одеон», який став один із перших луцьких кінотеатрів, у той час – німих.

Коли в 1920-х роках Луцьк опинився у складі Другої Речі Посполитої, міська влада вирішила зробити тут міський кінотеатр. За проектом архітектора К. Школьницького зробили добудову приміщення і 10 травня 1925 року Миський кінотеатр урочисто відкрили.

Очевидно, це був перший кінотеатр Луцька зі звуком. Хоча вже наприкінці двадцятих у місті їх було кілька. Старожилі згадували, як вони із задоволенням відпрошувалися у своїх батьків подивитися мультики, і сиділи там кілька сеансів поспіль.

Кінотеатр «Чари» розташовувався на вулиці Генеріка Сенкевича (тепер Богдана Хмельницького) поруч із міським. Це був дорогий кінотеатр на кілька десятків місць із денними та нічними сеансами. Але він занепадав, і на кінець 1920-х «Чар» уже не було. Правда, будівля збереглася до нашого часу – це будинок неподалік приміщення мерії, у якому розміщений магазин «Місто», на розі вулиць Богдана Хмельницького і Кривий Вал.

У 1929 році на другому поверсі одного із довоєнних будинків на вулиці Ягеллонській (Лесі Українки) діяв кінотеатр «Аполло». Він був приватним і належав єврею Фроїму Бронфену. І також не з дешевих. Декорований шовком невеликий зал мав м'які крісла. Поряд з екраном було місце для піаніста та скрипаля, які створювали музичний супровід фільмів. У 1930-х роках луцький магістрат оголосив конкурс на побудову найбільшого в місті кінотеатру. Переміг проект на 525 місць луцького архітектора Францішка Кокеша. Його збудували у 1934 році на вулиці Ягеллонській (сьогодні – Лесі Українки). Спочатку він називався «Любарт», потім – «Сонце». Кінотеатр був популярним. Лучанин в ескізі, колекціонер Тадеуш Марцінковський згадував, як маленькими дітьми вони ходили в «Сонце» на діснеїський фільм «Білосніжка і сім гномів» та сиділи там кілька сеансів поспіль.

Темпи будівництва кінотеатрів збільшувалися. Наприкінці тридцятих взялися за будівництво ще двох великих кінотеатрів. Перший із них називався «Полонія». Сьогодні це Палац культури міста Луцька. «Полонія» не встигла добудувати – почалася Друга світова війна. «Совети», які прийшли у Луцьк після війни, не поділяли планів своїх попередників і у приміщенні «Полонії» розмістили пожежну станцію. Із середини 1950-х років будівля стала будинком культури.

Ще один кінотеатр запроектував архітектор Красінський у стилі польського функціоналізму на П'ятиницькій гірці – місце за приміщенням міської ради. Кінотеатр був розрахований на 650 місць. У радянські часи він став називатися «Батьківщина».

ІСТОРІЯ ЧЕТВЕРТА.

ЯК БУДУВАЛИ ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПАРК

У центрі Луцька і одночасно на його околиці є величезна зелена зона – Центральний парк культури і відпочинку імені Лесі Українки. Сьогодні він подекуди нагадує непролазні хащі або ілюстрацію агітаційного плакату «Прибери сміття за собою». Проте тут у теплу пору року не тільки цвохидних, а й цвохечора – повно людей.

Центральний парк імені Лесі Українки в Луцьку офіційно відкрили у 1964 році. Правда, тоді він носив ім'я Юрія Гагаріна. При вході у парк на центральній алеї була розміщена скульптура на космічну тематику.

Тоді це не був центральний парк, оскільки головним міським оазисом тоді була територія на місці сучасного Театрального майдану. На місці останнього планували спорудити

новий театр, тож новий парк імені Гагаріна був у Луцьку не зайвим.

Хоча новозбудований у шістдесятих парк отримав критику фахівців, більшість лучан тоді, певно, не переймалися його естетичними якостями, а раділи. Він став улюбленим місцем проведення часу з родиною. Конкурувати могли хіба що кінотеатри, але у вихідні ніхто не заважав жителям міста піти гуляти у парк, а на вечір – у кіно.

Невдовзі після відкриття з'явився літній кінотеатр «Космос», танцювальний майданчик, тир, парашутна вежа. У 1971 році почали будувати містечко атракціонів. Одним із перших з'явилася колесо огляду, яке стоїть і працює у парку й сьогодні.

Стали з'являтися й інші атракціони. У цьому ж році в парк перенесли пам'ятник Лесі Українці і збудували біля нього фонтан. Раніше цей пам'ятник стояв біля Хрестовоздвиженської церкви. Тоді ж вирішили переіменувати парк. Відтак, у 1971 році він став називатися іменем Лесі Українки.

Згодом відкрили зоокуточок, а, мабуть, останнім масштабним нововведенням у парку було будівництво дитячого ігрового майданчика «Диво». Незважаючи на проблеми невпорядкованості і моральної застарілості, це місце і досі притягує багато лучан.

ІСТОРІЯ П'ЯТА.

НЕВІДОМИЙ ЗАМОК

Замок Любарта давно став неофіційним символом Луцька. Його образ постійно і активно використовується у найширшому колі життя: від магнітиків з написом «Луцьк» до емблем організації чи етикеток товарів.

Замок для лучан (та й для багатьох гостей) буденний, звичний, навіть нудний. А що, коли ви ще не все бачили? Не всюди побували? Не все знаєте?..

Головна вежа найбільш цікава з архітектурної точки зору. Вона містить конструктивні елементи, які відображають цікаві історичні факти. Наприклад, на головному фасаді над сучасним входом є дві заштукатурені арки. Це – колишні входи в замок. Один маленький – праворуч. Інший більший – ліворуч. Сюди можна було дійти через підйомний міст, який опускали над ровом навколо замку. Через них заходили в замок приблизно до 1760-х. Потім вхід понизили, а арки замурували. Замість підйомного мосту збудували стаціонарний. Через нього і досі проходять відвідувачі до твердині.

В історії замку був випадок, коли над мурами стін літали трупи мертвих тварин. «Додуматись» до такого могли, певно, тільки в Середньовіччі: цей випадок мав місце під час так званої Луцької війни 1431 року. Польська війська оточили Луцьк і хотіли захопити замок. І от під час облоги мешканці замку стали катапультиувати мертвих тварин, які вже почали розкладатися, через мури. Поляки тоді так і не змогли взяти місто.

З середини ХІХ століття замок все більше занепадав. У 1863 році місцеві чиновники, мабуть, керуючись жадобою наживи, вирішили розібрати замок на будівельний матеріал. В'їзну вежу і прилеглу стіну виставили на аукціон і продали за 373 карбованці. Розібрати повністю не встигли. Через рік з Києва приїхала комісія і вирішила, що знесення замку буде «технічною помилкою».

У 1918 році на території замку збудували літній театр. Він розташовувався у дерев'яному павільйоні з залом і фойє. Тут також крутили модні тоді «живі картини». Це був один із перших у місті кінотеатрів.

Зовнішні стіни замку рясно вкриті старовинними написами різних людей із різних століть. Найбільша кількість написів знаходиться на стіні між Владичою і Стировою вежами. Там цегла просто всипана ними. Мабуть тому, що ця частина завжди дивилася на поле, де було болото і ніколи не жили люди. І ніхто не міг побачити, як хтось щось видряпує на стінах.

Усе це – лише мала частина таємниць.

НАЙРІДНІШЕ МІСТО

Андрій ЛУЧИК

Я – лучанин. Народився у Луцьку, виріс тут і вивчився. Це місто подарувало мені перші поцілунки, перші успіхи й невдачі, дружину і доньку.

Це місто, в якому час не біжить, а неспіхом крокує. Можливо, це характерна риса усіх провінційних міст. Але тут встигаєш жити, а не просто прокладати маршрут «дім-робота-дім», як це часто буває в мегаполісах.

У Луцьку любиш усе: квартиру, під'їзд, будинок, вулицю; старий замок, новий офіс і людей, які там працюють; перехожих і попутників у маршрутках, вчителів, лікарів і депутатів. Навіть гунчиків з романюками любíš, які видаються такими своїми, рідними. Інколи драгуєшся, але не перестаєш любити.

Ти радієш успіхам міста, хай хто є його керівником: Романюк, Шибачи чи Кривицький; і також співпереживаєш усі невдачі. Зрештою, це надбання усіх лучан, а не лише конкретних прізвищ у кріслі. Тому щодня намагаєшся зробити місто кращим.

Місто – це не тільки будинки і вулиці, а насамперед люди, які тут живуть. Тому не потрібно рятувати людство в образі усіх лучан. Варто почати із себе. Адже громаду можна змінити, лише змінивши на краще кожного індивіда, який до неї входить.

Потрібно змушувати не тільки чиновників працювати ефективно, але й самим не лінуватися. Визирніть за двері своєї квартири. Вітайтесь із сусідами. Познайомтеся з продавчицею у вашому магазині. Поприбирайте в під'їзді. Повірте, Луцьк відразу стане кращим. Трішечки, але кращим.

Містом, в якому хочеться жити.

Ірина КАЧАН

Кілька років тому я закохалася у Івано-Франківськ. Не тямлю себе від дивного щастя. Зачудовувалася шармом цього прекрасного міста, їздила туди, щойно випадала нагода. Просто так, надихнутися, ковтнути їхнього повітря, злитися з тамтешнім людом. Щоразу, як мої ноги ступали на нічний перон, я почувалася ніби удома. З перших хвилин перебування в гостях.

Потім я з приємністю відкрила для себе Тернопіль. І знову – любов з першого погляду. Спокій і домашня атмосфера. Направду фаніне місто, в яке хотілося повертатися знову і знову. Блукати тутешніми вулицями, відчувати його настрій і гонор.

А зовсім недавно мене підкорили Чернівці. Неймовірно загадкові, дивакуваті. Втім тут я почувалася гостею, але зовсім не зайвою. Такою, якій вельми раді.

Досі не випадала нагода побувати в Ужгороді, який, я чомусь певна, мене здивує надзвичайно. Та я нетерпеливо чекаю цього незабутнього роману.

Втім усе своє життя я засинаю і прокидаюся в рідному Луцьку, з якого іноді так кортить втекти кудись подалі. Від клопотів, негараздів і людей. Від буденності, за якою часто не помічаєш унікальності рідного міста, його неспідробної краси і величі. Та коли мандруєш кудись, думки все одно вертають тебе додому. До міста, в унісон з яким б'ється твоє серце. До найріднішого Луцька.

Тетяна ГРІШИНА

Ніде правди діти, наше місто далеке від ідеалу. Зізнаюся, часом навіть ніякому перед гостями за закинуті халупи в Старому місті, обмальовані паркани, сміття, недолугі вивіски, ями на дорогах. І не хочеться чути виправдань, мовляв, немає коштів, це всеукраїнські проблеми, або ж ще гірше – оці прісні й вічні розмови про менталітет. Часом дивися на фотографії минулого і з захопленням дивишся – невже це Луцьк? Такий інтелегентний, вишуканий, особливий. Хочеться, аби колись світлина сучасного міста викликала у наступників подібне захоплення. Мрію, аби Луцьк залишав кожному в серці свою теплоту, простодушність і душевність, оте тихе, мирне і спокійне відчуття від провінції у своєму якнайліпшому сенсі. Обожню Луцьк за його мініатюрність. Здається, тут усі один із одним пов'язані, колись були сусідами, навчалися за одною партою, ходили в один і той же спортклуб чи вирости в одному дворі. У Луцьку не тримаються таємниці. Тут цінують прості істини і щирість. У моему місті разом із кавою приростає посмішка й душевну розмову. На Театральній площі зустрінеш стареньку бабусю, яка щодня годує голубів. Навесні тут смачно і так солодко пахне повітря цвітом, влітку – духмяною липою, восени – дощами, а взимку – морозною свіжістю. Луцьк хочеться залишити у серці як доброго і вірного друга, який завжди поруч, де б ти не був.

ОЛЕКСАНДР ТОВСТЕНЮК: «МУСИМО ВИХОВУВАТИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Розмовляла Ірина КАЧАН

Голова правління Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк» Олександр Товстенюк вважає себе людиною неpubлічною, а тому й на інтерв'ю погоджується рідко. І якби не робота у Фонді, то, переконує, предмету для розмови могло б і не бути. Принаймні вартісного й цікавого читачам «Хронік Любарта».

Нині ж Олександр Товстенюк несе персональну відповідальність за роботу Фонду «Новий Луцьк» та особисті кошти Ігоря Палиці, які він вкладає у розвиток нашого міста. А це вже – аж 170 мільйонів гривень за чотири роки існування Фонду.

Олександр Товстенюк зізнається: за час роботи у Фонді став більш терпеливим і чуйним. І ще більше полюбив рідний Луцьк, хоча свого часу не пов'язував із ним власного майбутнього.

«Місто – як великий будинок. І приватний двоповерховий дім на десяти сотках землі фактично є маленькою моделлю міста. Тут тобі і водопостачання, і газ, і електрика, і каналізація. І бруд, який треба прибрати, і лампи, які треба замінювати. Нічого складного немає. Просто треба щоденно працювати».

– Ви майже три роки очолюєте Фонд Ігоря Палиці «Новий Луцьк». Чужі кошти, сила-силенна людей, які потребують допомоги, низка соціально важливих проєктів. Для чого бізнесмену цей клопіт? Людині, яка себе вже реалізувала і спокійно може забезпечити...

– А я не певен, що уже сповна реалізував себе в житті. Слава Богу, забезпечувати себе завжди вдавалося, однак хочеш ти того чи ні, а життя підкидає нові виклики.

– Як у вашому житті з'явився Ігор Палиця і чому саме вам довірив опікуватися Фондом, який він заснував?

– Ми познайомилися восени 2011 року. Доти я тільки чув про нього, а він про мене навіть не знав. Згодом, у 2012 році, запропонував мені долучитися до роботи у виборчій кампанії. І за результатами успішної роботи на виборах запропонував очолити Фонд. Мені не вдалося йому відмовити. Я просто не зміг сказати «ні».

– Хто кого знайшов: він вас чи ви його?

– Насправді ніхто нікого не шукав. Нас звела доля. Тим паче, ми напрощуд швидко порозумілися.

– Невже ви одразу повірили Ігорю Палиці?

– Звісно, не відразу. Однак уже з першої нашої зустрічі я збагнув, що це абсолютно непересічна людина, відчув його напевно добру внутрішню силу. Тим більше, не йшлося про якісь спільні бізнес-проєкти, де мені треба було б дбати про вкладення власних коштів й бути пильним. Йшлося лише про те, аби взятися за ор-

ганізацію ефективної роботи у Фонді, який він заснував. А вже після того, як почали втілювати в життя усі передвиборчі обіцянки, я остаточно впевнився, що Ігор Палиця – людина слова, яка, до того ж, щиро прагне робити добрі справи. А це викликає величезну повагу і навіть захоплення.

– Для чого це Ігорю Палиці? Для чого йому віддавати чужим людям власні кошти?

– Я не знаю, як відповів би Ігор Петрович. Для мене він є людиною, в якій немає лукавства. Тому я й певен, що його добрі справи – від щирого серця. Як на мене, є усвідомлення того, що треба поділитися з людьми тим, що він має. І це бажання від внутрішньої доброти та щедрості. Саме тому і гаслом нашого Фонду є фраза «З добром у серці». Ці слова сповна відображають позицію засновника. Можливо, я не до кінця розумію внутрішню мотивацію Ігоря Петровича, але точно знаю: те, що робить він, це не для того, аби якимось чином використати у майбутньому, отримати навзаєм якусь матеріальну вигоду. Бо очевидно ж, що її немає. Він вже не депутат Верховної Ради, не на державній посаді, не проживає в Луцьку.

– Однак тут живуть його батьки...

– Саме так. І вони не хочуть звідси їхати, вони вболівають за наше місто. Та й для Ігоря Петровича Луцьк справді лишається рідним. І саме звідси оте почуття відповідальності за місто, бажання допомагати йому розвиватися, вкладати у його людей, в потенціал.

– Ваш Фонд має стратегію розвитку Луцька до 2020 року. У чому суть, хто її розробляв?

– Програма має назву «Луцьк-2020». Під час виборчої кампанії 2012 року ми провели велике опитування лучан з приводу їхніх побутових проблем: починаючи від стану під'їздів та дворів до того ж таки гарячого водопостачання. І результатом цього опитування стало 56 тисяч анкет. На базі дослідження цієї проблематики є бачення того, як можна ефективно вплинути на розвиток міста і за три-п'ять років докорінно все змінити. Починаючи від прибудинкових територій і завершуючи узаконенням самовільних будівництв та неприватизованих земельних ділянок чи квартир. Це комплексна програма, яку за кілька років можна реалізувати. Аби було бажання. Тут усе: і комунальна, і соціальна, і економічна складові.

– Згідно з цим опитуванням, які проблеми найбільше непокоїть лучан?

– Найбільше проблем у житлово-комунальному господарстві міста. Чимало негараздів є й у дитсадках, школах, медичних установах. І багато з них міська влада могла би розв'язувати, якби частіше дослухалася до людей.

– Нині Фонд запустив ще один цікавий проєкт – «Офіси розвитку кварталів»...

– У тім числі для того, аби досконало вивчити всю міську проблематику і взятися за розв'язання тих проблем, з якими не може впоратися влада. Ми створюємо офіси розвитку кварталів, аби згуртувати небайдужих лучан, навчити їх разом давати раду всіляким негараздам. І засно-

вник Фонду готовий витратити на цей проєкт чималі кошти. От власне з офісів ми й починаємо втілювати фондівську програму розвитку міста. Будемо пояснювати людям, як самоорганізуватися, позбутися залежності від жеків, створити ОСББ. Фонд буде працювати з активними та небайдужими людьми. Бо значно цікавіше вести спільну роботу з тими, хто прагне змінювати своє життя на краще.

Треба позбутися думки про те, що нам хтось щось зобов'язаний, що у всьому винна влада. Так, міський голова має велику відповідальність перед громадою, його можна багато в чому звинувачувати. Проте в багатьох випадках винні самі люди. Тут доречними є слова професора Преображенського із «Собачого серця» про «розруху в головах». Починати треба із себе, із сусіда. Зробити зауваження, дати пораду, не викидати собі під ноги сміття, спільно підмести двір, скинутися по 20 гривень і зробити гойдалку дітям. До слова, до нас приходять дуже багато людей і просять, скажімо, встановити лавочку у дворі. І ми це робимо, але ж хіба це так складно зробити спільними зусиллями? Ми мусимо виховувати небайдужість і відповідальність перед самими собою.

– Ваші опоненти уже встигли

«Луцьку потрібне нове покоління людей, молодих, не обтяжених не завжди позитивним чиновницьким досвідом. Наша влада несучасна, вона не завжди розуміє процеси, що відбуваються. Неefективність менеджменту, безініціативність, відсутність далекоглядної стратегії розвитку міста і корупція – це те, що заважає розвивати Луцьк».

назвати цей проєкт підготовкою до виборів...

– Скептики були, є і будуть. А от конкурентів у Фонду в принципі немає. Адже це не політична партія. Це організація, яка провадить благодійну діяльність, долучається до розвитку міста. До речі, Ігор Палиця не є партійним, не є депутатом. Звісно, для того, щоби змінювати місто глобально, потрібні важелі впливу. Саме тому ми маємо своє представництво у Луцькій міській раді. Та хай там як, але Фонд робить, робить і буде робити свою роботу, незалежно від результатів місцевих виборів.

– Однак більшість ініціатив депутатської групи «Новий Луцьк» у Луцькій міській раді часто гальмують або ігнорують. Це політична конкуренція?

– Голос Фонду, в принципі, чути, але, на жаль, у міській раді нам не завжди раді. І це навіть не політична конкуренція, це примітивізм. Міська рада – це ж не Верховна Рада, це всього лиш орган місцевого самоврядування. Я не певен, що усі депутати це розуміють. Не секрет же, що чимало питань залагоджують за гроші. А група «Новий Луцьк» у таких речах участі не бере. Тому часто

просто випадає з контексту. Відтак в більшості починань та ініціатив нам ставлять палки в колеса. Тим часом у підготовці низки проєктів рішення ми залучаємо експертів, фахівців з «Інституту розвитку територій», консультуємося. Та я не вважаю, що це марна робота, адже все зберігається. Якщо не вдасться реалізувати зараз, то ми будемо братися за ці конструктивні речі в майбутньому. Можливо, нинішні депутати просто не здатні цього зрозуміти.

– Чому Фонд не позиціонує себе уже як благодійний?

– Саме поняття благодійності останнім часом стало нівелюватися. І сьогоднішнє розуміння добродійності не зовсім збігається з тими завданнями, які ставить перед собою колектив Фонду та його засновник. На сьогодні Фонд Ігоря Палиці діє в Одесі, він має назву «Тільки разом». Туди теж надходять великі суми. Є чимало особистих благодійних витрат Ігоря Петровича, які взагалі не афішуються. Він про це просто нікому не розповідає. А суто благодійною у діяльності нашого Фонду є програма «З добром у серці», через яку людям надають матеріальну допомогу. У решті ж програм намагаємося працювати у партнерстві з кимось. Ми орієнтовані на розвиток, розширення знань, на розуміння того, які права і обов'язки має кожен громадянин. Бо відсутність цих знань і є причиною нашої неспішності. І ще одна наша

біда – лінь. З цим так само треба боротися. Кожному.

– Часто можна почути думку, що Луцьк – маленьке непромислове місто, яке не здатне саме на себе заробляти. Нагомінть ви часто говорите про його перспективність...

– Я переконаний в тому, що Луцьк може бути успішним. У нас є гарний потенціал туристичного міста. Це вже інша річ, що старе місто занедбане. Просто ні Кривицький, ні Шиба, ні Романюк майже нічого для цього не зробили. А можна ж було за стільки років навести там лад, розібратися зі старим ринком, здійснити реконструкцію, облагородити, вдихнути життя.

«Я переконаний в тому, що Луцьк може бути успішним. У нас є гарний потенціал туристичного міста. Це вже інша річ, що старе місто занедбане. Просто ні Кривицький, ні Шиба, ні Романюк майже нічого для цього не зробили».

– Для інвестора важливий інтерес туристів. Як же Луцьку зацікавити його? Надто іноземного?

– Має бути відсутня корупційна складова. У будь-якому разі, її треба зменшити до мінімуму. Аби фіскальні органи, прокуратура й навіть

НЕБАЙДУЖІСТЬ ПЕРЕД САМИМИ СОБОЮ»

міліція не втручалася в ці процеси. І коли інвестор відчуватиме оцей сприятливий клімат, тоді буде співпраця. Інвестиції – пряма відповідальність міського голови. Але його слову мають вірити, його слова мають щось важити. І саме мер та його заступники мають шукати цих інвесторів. Мер не мусить постійно інспектувати двори. Для того аби оцінити, як встановлені нові ліхтарі, є підлеглі у департаменті ЖКГ. Так, міський голова має знатися на тому, які труби лежать на тепло-трасах. Та для цього не треба мати кілька вищих освіт, для цього просто слід вміти розбиратися в побутових речах. Щоби бути компетентним і не було соромно перед майстром із жеку. Міський голова – це команда, від злагодженої роботи якої залежить життєдіяльність міста. От у нашому Фонді нині працює 40 людей, у центральному офісі – 13. І кожен виконує важливу роботу. Усі несуть відповідальність один перед одним. Це важливо.

– Нині найбільшим приватним інвестором Луцька є, по суті, один Ігор Палиця?

– Виходить, що так. Вважаю, що лучанам пощастило. Бо Ігор Палиця вкладає у місто справді дуже багато. Це треба цінувати і бути вдячними. Звісно, завжди будуть ті, хто матиме претензії. Та критику Ігор Петрович сприймає дуже легко, як і я. Бо ми знаємо, що робимо.

– Скільки коштів від початку своєї діяльності вклав у Луцьк і лучан Фонд «Новий Луцьк»?

– Уже витрачено 170 мільйонів особистих коштів Ігоря Палиці. Цьогорічний бюджет складає близько 60 мільйонів. А на наступний рік я готую Ігорю Петровичу сюрприз (сміється). – ХЛ). Думаю, що проситиму мільйонів 100. Планів дуже багато. Головне – як спокійно він реагує на ці речі. Тому з ним дуже комфортно працювати. І коли Ігор Петрович бачить результат, то бажання вкладати у місто зростає.

«А вже після того, як почали втілювати в життя усі передвиборчі обіцянки, я остаточно впевнився, що Ігор Палиця – людина слова, яка, до того ж, щиро прагне робити добрі справи. А це викликає величезну повагу і навіть захоплення».

– Які пріоритетні галузі в роботі Фонду?

– Для мене особисто дуже важливою є програма «З добром у серці». Коли ти бачиш той потік людей, які приходять до нас зі своїми бідами, то стаєш більш чуйним. А ще я дуже люблю дітей, тому по-особливому вболіваю за всі програми, пов'язані з дітками. Дуже переживаю за дітей-інвалідів.

– Ще один персонально ваш пріоритет – здоровий спосіб життя...

– Безумовно! Я дуже люблю спорт, тренуюся з юності. Та й Ігор Петрович так само фанат спорту. Ми добре розуміємо, що для того, аби мінімізувати проблеми зі здоров'ям, треба дбати про своє тіло. Але для

Під час відкриття спортивних майданчиків у стилі Street WirkOut разом із жителями вулиці Рівненської. Старше покоління ділиться враженнями та сподівається на майбутню співпрацю.

цього потрібні умови. Тому ми так активно встановлюємо спортивні майданчики у школах, футбольні поля, вуличні майданчики у стилі street workout. Нині маємо проект спортивного комплексу «Sport Life», який, сподіваюся, таки буде збудований біля «Авангарду», хоча кошти дуже великі. Найімовірніше, це буде соціальний проект.

– От власне на часі реконструкція стадіону «Авангард». Унікальний для Луцька проект, про який поки не всі знають...

– Нині йдеться про 8,5 мільйона гривень на облаштування легкоатлетичного комплексу. Це унікальна річ не лише для Луцька, а й для України загалом. Що це таке, усім стане зрозуміло після того, коли ми отримаємо міжнародний сертифікат і проведемо перші змагання. А взагалі ми плануємо розбудувати територію біля стадіону так, що туди зміститься центр міста. Розвивати інфраструктуру Луцька дуже важливо.

– Фонд «Новий Луцьк» бере на себе розв'язання багатьох завдань, про які мала би дбати міська влада. Раніше Ігор Палиця підтримував мера Миколу Романюка, але згодом співпраця Фонду з міськими властями зійшла нанівець. Хто з ким не порозумівся?

– виявилось, що ми маємо відмінне бачення розвитку міста, тому спільно провадити будь-які справи стало вкрай важко. Як на мене, міська влада на чолі з Миколою Ярославичем розвиток міста просто гальмує. Луцьку потрібне нове покоління людей, молодих, не обтяжених не завжди позитивним чиновницьким досвідом. Наша влада несучасна, вона не завжди розуміє процеси, що відбуваються. Неefективність менеджменту, безініціативність, відсутність далекоглядної стратегії розвитку міста і корупція – це те, що заважає розвивати Луцьк. Тут мені відразу пригадується дуже влучний вислів про те, що нині треба рахуватися навіть із трирічними дітками. Вони хоч і не вміють ще добре розмовляти, але, беручи в руки смартфон, орудують ним незгірше, ніж дорослі, а то й краще. А що ми робили у такому віці? Смакували піском у пісочниці. Такі-от аналогії.

– Що, на вашу думку, найбільше гальмує місто?

– Корупція у владі. Усі її бачать, знають і розуміють причини виникнення. Але корупція – це ж не причина, а наслідок. І тому її треба позбавлятися.

«Ми створюємо «Офіси розвитку кварталу», аби згуртувати небайдужих лучан, навчити їх разом давати раду всіляким негараздам. І засновник Фонду готовий витратити на цей проект чималі кошти. От власне з офісів ми й починаємо втілювати фондівську програму розвитку міста. Будемо пояснювати людям, як самоорганізуватися, позбутися залежності від жеків, створити ОСББ».

– Важко віритись, що корупції можна позбутися на місцях, коли вона процвітає в столичних кабінетах...

– У міського голови є достатньо повноважень, завдяки яким він може це робити. Та передусім слід перестати запліщувати на це очі. На корупцію треба хоча б почати вказувати. Принаймні час до часу. Слід довести це до такого рівня, коли людям просто було б соромно брати хабарі. Не боятися карати підлеглих, навіть якщо ти з ними працюєш двадцять років. Але й самому не треба брати хабарів. Це головне. Якщо ж ти сам кілька разів дозволив собі залагодити якісь питання через гроші, то повчати когось не брати чи не давати хабарів якось не випадає.

– Що насамперед треба змінювати у менеджменті міста? Чи реально розпоряджатися міським бюджетом так, аби не бути шороку в збитках і не брати кредити?

– Взагалі це питання до міського голови. А я не був ні мером, ні депутатом міської ради. Але знаю, як працює бізнес. Тому чітко розумію: треба сісти і розібратися, як в бухгалтерії. Усе просто: є дохідна частина і розхідна. Переконаний, що з бюджетом в 1 млрд 100 млн гривень можна багато

чого зробити. Питання в ефективності витрачених коштів. Можливо, ліпше зробити капітальний ремонт меншої кількості доріг, аніж залатати ямки на усіх вулицях, а наступного року знову робити ту ж саму дурну роботу. Потрібен чіткий, прагматичний, системний підхід людей, які фактично знаються на тому, що роблять.

Місто – як великий будинок. І приватний двоповерховий дім на десяти сотках землі фактично є маленькою моделлю міста. Тут тобі і водопостачання, і газ, і електрика, і каналізація. І бруд, який треба прибирати, і лампи, які треба замінювати. Нічого складного немає. Просто треба щоденно працювати.

– Як зробити так, аби в цьому будинку щодня була гаряча вода?

– Треба добре подумати. Але точно знаю, що нема підстав для того, аби в лучан по два-три місяці не було гарячої води. За рік, за два можна розв'язати цю проблему і забезпечити людей цілодобовою подачею гарячої води. Очевидно, треба встановлювати індивідуальні теплові пункти. Це й економія буде.

– Та людей треба навчити економити, це не так вже й просто...

– А Фонд цим опікуватиметься. Будемо розповідати лучанам, як берегти ресурси. І люди відчуватимуть це через рахунки за комунальні послуги. Важливо це робити постійно.

– Чи реально усі комунальні підприємства зробити прибутковими? Чому в нас, якщо комунальне – значить, працює в збиток? От, скажімо,

«Луцьке підприємство електротранспорту»...

– Комунальні підприємства, зокрема і «Луцьке підприємство електротранспорту», можуть і мусять бути прибутковими. Проблема в чиновниках, які не хочуть бути ефективними менеджерами, в тому, хто, кому і скільки дозволяє красти. Єдиний момент – пільги, з якими теж треба рахуватися. Але я переконаний, що громадський транспорт може заробляти.

«Скептики були, є і будуть. А от конкурентів у Фонду в принципі немає. Адже це не політична партія. Це організація, яка провадить благодійну діяльність, долучається до розвитку міста».

– Що візуально ви змінили б у місті?

– Мене страшенно пригнічують різнобарвні фасади, сила-силенна білбордів. Випусти квартири на перших поверхах, добудови, надбудови. Усі ніби наввипередки порушують червоні лінії, розбирають тротуари, облаштовують парковки, де не слід. Треба розібратися з головним архітектором, з головним художником міста. Хто взагалі ці люди? Рівень нашої архітектури – це просто сором. Принаймні на центральних вулицях мусять бути певні обмеження. Місто мусить мати свій стиль. Натомість маємо повсюди узаконений міською владою несмак. А це треба змінювати.

Х ХРОНІКЕР

Олександр Віталійович Товстенюк народився 22 вересня 1977 року в Луцьку.

Освіта

У 1995 році закінчив з відзнакою Луцьку середню школу № 11.
У 2001 році закінчив з відзнакою Волинський державний університет імені Лесі Українки, факультет романо-германської філології за спеціальністю «Прикладна лінгвістика».
У 2003 році закінчив Волинський політехнічний університет за спеціальністю «Економіка та управління підприємства».
З 2009 до 2014 року навчався в аспірантурі СНУ імені Лесі Українки за спеціальністю «Економіка та безпека підприємства». Кандидат економічних наук.

Трудова діяльність

1998 – 2003 рр. – заступник директора Луцької міської книжкової фабрики «Християнське життя».
2003 р. – заступник голови Правління ВАТ «Завод ЗБВ», Рівне.
2004 – 2005 рр. – заступник директора ТОВ «Західспецпрофіль», Київ.
2005 р. – заступник голови Правління ЗАТ «Металіст».
2005 – 2007 рр. – заступник голови Правління, голова Правління КП «Промжитлобуд».
2007 – 2009 рр. – директор ТОВ «Директорія».
2009 р. – директор ТОВ «Терра-Капітал».
2009 – 2010 рр. – директор Волинської філії ДП «Нафтогазмережі» НАК «Нафтогаз України».
2010 – 2014 рр. – радник голови Волинської обласної державної адміністрації Бориса Клімчука.
2010 – 2011 рр. – заступник голови Правління ЗАТ «Металіст».
2012 – 2014 рр. – помічник-консультант народного депутата Ігоря Палиці.
2012 р. – голова Наглядової ради ПрАТ «Металіст».
з 2012 р. – голова Правління Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк»
Депутат Волинської обласної ради V скликання (2006 – 2010 рр.).

АДМІНІСТРАТИВНА РЕФОРМА: ВІД ЗАДУМУ ДО ДІЙ

Тетяна ГРИШИНА

Нині в Україні триває адміністративна реформа, в основі якої лежить завдання надати більше повноважень органам місцевого самоврядування. Вона має стосуватися як зміни в адміністративному поділі, так і у фінансуванні відповідних громад, розподілу податків, укрупнення громад. «Хроніки» спробували з'ясувати, як реформа позначиться на житті українців і лучан зокрема.

ЧОМУ ЦЕ ТАК ВАЖЛИВО?

Для лучан не секрет, що Луцьк нарівні з іншими містами Галицько-Волинського князівства ще у XIII столітті отримав часткове магдебурзьке право, а вже у XV столітті мав його повністю. Чому це так важливо? Це право означало, що громада може самостійно вибирати керманіча, розпоряджатися фінансами, розв'язувати свої проблеми та розвиватися саме так, як того потребує більшість.

Розвинене місцеве самоврядування – запорука побудови громадянського суспільства. Тобто такого, де громада від своєї найменшої ланки (будинкових зборів) до найбільшої (міські вибори, референдум) може самостійно ухвалювати рішення. Вона має тих керівників, яких сама призначала (а вони, своєю чергою, наділені правами), а отже, може їх контролювати. Звісно, вертикальну ланку влади ніхто не віднімав, втім що міцніші територіальні громади, то звичай охайніше і більш доглянуте місто, село, вулиця, будинок.

Більше того, що більше прав у місцевих самоврядів, то звичай більш економічно розвинене місто. Наприклад, якщо місцевий підприємець платить податки у місцеву казну, то за логікою, ці ж гроші мають повертатися для комфорту його життя і його сім'ї у цій громаді. За ці місцеві податки мають ремонтувати та освітлювати дороги, впроваджувати енергозберігальні технології, фінансувати заклади культури, освіти.

Якщо місцевий підприємець це бачить, то він готовий чесно платити податки, вкладати гроші у свій бізнес, створювати робочі місця, бути соціально відповідальним. У громадянському суспільстві, якби у цього підприємця депутат місцевої ради вимагав хабара за певне рішення, місцева громада закидала б такого депутата гнилим помідорами. Навіть більше, правоохоронні органи почали би кримінальне провадження. Якби ж цей підприємець вирішив відкрити магазин у дворі багатопверхового будинку, не порадившись із місцевою громадою, то органи місцевого самоврядування мали б стати на захист громади, яка їх обирала. Ну і, звісно, правоохоронні органи мали б теж робити свою роботу.

НА СТАРТІ

В Україні уже не вперше намагаються послабити вертикаль влади та віддати більше повноважень на місця. Востаннє такі спроби щось змінити в устрої були за часів президенства Віктора Ющенка. Серед пропозицій «помаранчевих» було укрупнення громад, ліквідація призначень голів держадміністрацій із Києва. Натомість керманічами на місцях мали стати голови, яких вибирали відповідні ради. Втім ця ініціатива не набула законодавчого змісту та канула в лету, як і, зрештою, багато інших проектів президента Ющенка.

Утім потреба в зміні адміністративного устрою та фінансового роз-

Умовні позначення

- Межа Волинської області
- Межа існуючих районів
- Межа міських, селищних, сільських рад
- Межа перспективного формування громад
- Селища міського типу
- Міста
- Села
- Автомобільні дороги

поділу в Україні такі є. По-перше, підсилення впливу органів місцевого самоврядування – європейська практика, що має зіграти на руку державі в її інтеграційних процесах. Нині чимало закордонних інституцій готові фінансувати ініціативи, покликані на посилення впливу самоврядування.

По-друге, з часів Незалежності України кількість населення у місті та на селі поступово змінювалася. Не секрет, що є тенденція до виродження сіл. Це, своєю чергою, впливає на доцільність інфраструктурних об'єктів. Більше того, бюджети невеличких сіл не можуть самостійно фінансувати великі інфраструктурні об'єкти.

У квітні 2014 року реформа набула більш окреслених рис. Тоді уряд затвердив Концепцію реформування місцевого самоврядування та територій організації влади в Україні. Вона передбачає зміни у розподілі прав територіальних громад і київської влади, а також укрупнення маленьких адміністративних одиниць, зміни розподілу податків, дотування. Певні етапи реформи вже відбулися. Наприклад, з 2014 року до місцевих податків тепер належать податок на майно, а громади можуть самостійно визначати межі оподаткування. А фінансування бюджетних закладів відбувається у формі так званих медичних та освітніх субвенцій.

До кінця 2017 року на Україну чекає ще низка важливих змін. Зокрема, має відбутися реорганізація органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади на новій територіальній основі, мають бути проведені місцеві вибори з урахуванням реформованої системи органів місцевого самоврядування, а новостворені громади мають бути забезпечені схемами планування території та генеральними планами. Загалом, зміни мають відбутися у фінансовій площині, тобто торкнуться податкового розподілу, об'єднання громад, поділу повноважень, конституційних змін.

ОБ'ЄДНАННЯ

Згідно із Концепцією, планують побудувати трирівневу систему устрою, що включатиме 27 регіонів і близько 1500-1800 територіальних громад. Законодавчо цей крок виписаний у Законі «Про добровільне об'єднання

територіальних громад», який, власне, і регламентує процедуру укрупнення громад, що має відбуватися на засадах добровільності. На його основі Волинська обласна рада наприкінці червня схвалила проект Перспективного плану формування територій громад Волинської області (на фото).

Згідно із ним, на базі 412 сільських, селищних та міських рад має утворитися 74 нові спроможні територіальні громади області, що виявили бажання об'єднатися. При цьому статут міст чи сіл змінюватися не повинен. Луцька територіальна громада, згідно із проектом, включає лише місто Луцьк.

Хоча ця ситуація може й змінитися. Адже Луцька міська рада підтримала позицію, що до міста у перспективі мали би приєднатися навколишні села, які й так користуються інфраструктурними об'єктами Луцька, а їхні бюджети не зрівняні з казною міста. Ідеться про Маяківську, Липинську, Підгайцівську, Боратинську, Рокинівську, Боголюбську, Гіркополонківську сільради Луцького району, а також

ХРОНІКЕР

В Україні утворено близько 12 тисяч територіальних громад, у більш як 6 тисяч громад чисельність жителів становить менш як 3 тисячі осіб, з них у 4809 громадах – менш як 1 тисяча осіб, а у 1129 громадах – менш як 500 осіб, у більшості з них не утворено виконавчі органи відповідних сільських рад, відсутні бюджетні установи, комунальні підприємства тощо.

Жидичинську, Прилуцьку та Озерцівську сільради Ківерцівського району.

Відтак будівництво будь-якого інфраструктурного об'єкта буде не по кишені сільській громаді. Однак, розв'язувати ці питання можна буде, користуючись Законом «Про співробітництво територіальних громад». Документ дозволяє сусіднім громадам реалізовувати спільні проекти, в тому числі за рахунок державної підтримки.

Разом з тим, Луцьку було би все ж таки вигідніше таке об'єднання, адже вже нині межі міста стають замкнутими. І хоча реформа не передбачає змін меж областей (регіонів), втім, якщо в перспективі таке укрупнення відбудеться, Луцьк може стати лише провінцією і обмежити себе у розвитку. Однак поки що перспективи приєднання сіл до території міста досить примарні, адже селяни не бажають долати свої території до його меж.

На думку деяких експертів, навіть цифра у 74 одиниці на всю Волинську область надто роздроблена. Водночас перші паростки об'єднання вже проросли: 14 серпня під час сесійного засідання депутати Волинської облради підтримали рішення про створення п'яти таких об'єднаних територіальних громад – Устилузької, Зимнівської, Голубської, Велицької та Смолигівської. Громади об'єднали 22 ради різних рівнів і вже 25 жовтня голосування для них відбудеться за новою схемою.

Відповідно до реформи, планують передати основні повноваження місцевих держадміністрацій органам місцевого самоврядування. Виконавчій владі залишити тільки право контролю.

ХТО ТАКІ ПРЕФЕКТИ?

Окрім укрупнення громад та зміни фінансового розподілу, Україна готується до конституційних змін, які планують ухвалити вже у вересні. Потому треба буде змінити близько 500 законів, аби заплановані реформи почали діяти. Утім чимало експертів скептично ставляться до перспективи реалізації цих планів. Мовляв, такі зміни можуть й узагалі не бути ухвалені через недостатність голосів у парламенті.

Конституційні зміни передбачають посаду для контролю з боку столичної влади – префекта. Запровадження цієї посади отримало чимало критики, адже це, по суті, ще один ставленник президента з чималими повноваженнями, який може навіть впливати на рішення органів муніципалітетів.

Саме він має здійснювати виконавчу владу в районах і областях. Його на посаду призначає Президент України за поданням Кабінету Міністрів. Він є державним службовцем та під час здійснення своїх повноважень відповідальний перед Президентом України, підзвітний та підконтрольний Кабінетові Міністрів України.

Відповідно до запропонованих змін, префект матиме такі повноваження:

- 1) здійснювати нагляд за додержанням Конституції і законів України органами місцевого самоврядування;
- 2) координувати діяльність територіальних органів центральних органів виконавчої влади та здійснювати нагляд за додержанням ними Конституції і законів України;
- 3) забезпечувати виконання державних програм;
- 4) спрямовувати й організовувати діяльність територіальних органів виконавчої влади та забезпечувати їх взаємодію з органами місцевого самоврядування в умовах воєнного або надзвичайного стану, надзвичайної екологічної ситуації;
- 5) здійснювати інші повноваження, визначені Конституцією та законами України.

Префект на підставі і в порядку, що визначені законом, видає акти, які є обов'язковими на відповідній території, втім можуть бути скасовані урядом чи президентом.

Очікується, що реформована система матиме обласну раду, в якій буде свій виконавчий комітет, і адміністрацію, яка представлятиме територіальні органи центральних органів виконавчої влади. Аналогічно розподілятиметься влада у районах. Далі будуть голови громад, відповідні ради й виконавчі комітети. А в населених пунктах будуть старости.

АЛЕ Є ОДНЕ АЛЕ

Адміністративна реформа потребує значного фінансового підкріплення та, очевидно, контролю з боку громади, аби об'єднання справді відбувалися добровільно. З огляду на спад економіки, виникає логічне питання: звідки черпати ресурс та чи у такому випадку це не матиме вигляд окоманіювання? Більше того, нині не так багато уваги приділяється інформуванню населення про майбутні зміни. Глобальні реформи, в тому числі конституційні, не часто доходять до глибинки. А ті аргументи, які часом звучать із вуст посадовців, які закликають, наприклад, об'єднати місто із сусідніми селами, не піддаються жодній критиці.

Побожання викликає і надмірна самостійність нинішніх регіонів, наприклад, Закарпаття, яке і так доволі самобутне й автономне. Втім тут варто пам'ятати історію України, її адміністративні поділи та мультикультурність української землі. Адміністративна реформа має ґрунтуватися в першу чергу на фінансовому перерозподілі. Тоді ефект від таких змін зможе відчути кожен громадянин.

«НЕ КНИГИ ЗАЛУЧАЮТЬ ДО ЧИТАННЯ, А БАТЬКИ, ДРУЗІ ТА ШКОЛА»

Лілія БОНДАР

Марина Слободянюк (на фото) – менеджер з управління проектами київського представництва «Видавництва Старого Лева». Пропрацювавши десять років адвокатом, жінка збагнула, що її робота не приносить багато користі. А ще зрозуміла: аби її чотирирічна донька Соломія мала з ким дружити, жити та будувати нормальну країну, мамі треба змінювати роботу. Тому прийшла працювати у «Видавництво Старого Лева».

«Вважаю, що гарна книжка – це те, що може змінити наше суспільство. Соків не виб'ється з голови сам по собі, – каже Марина. – Наших дітей треба виховувати й давати щось більше за «каліну-малину, сало, огірок» та привчати до літератури. Треба показати, наскільки Україна інтегрована в Європу. Через книги люди зможуть побачити гарні європейські традиції».

– Як ви дійшли до розуміння того, що література може покращити світ?

– Для мене книжка завжди була такою штучкою, яка поліпшувала людей. Я російськомовна від народження. Свою першу українську книжку прочитала у десять років, хоч мої бабуся й дідусь викладали у школі. Це були «Знедолені» Віктора Гюго. Бабуся принесла книгу мені із сільської бібліотеки. Пам'ятаю, тоді подумала: що це? Мова з двома крапочками? Довгий час не могла зрозуміти, що таке квіти-помаранчі. Але любов до книжки, яку прищепили в дитинстві, вела мене по життю. Ти або любиш читати й без цього не живеш, або ти не читаєш, а отримуєш інформацію візуально, в картинках. Націю, яка читає і думає, побороти годі. Події останніх років дали мені зрозуміти, що робота, яку виконувала щодень до цього, нічого не змінює в цій країні. Так я зрозуміла, що мені треба змінювати її і почати робити щось хороше. Наприклад, те, що люди можуть взяти до рук, прочитати і це змусить їх задуматися й почати творити теж.

– Чим цікавиться зараз читач?

– Наша гордість – сучасна українська письменниця Дарина Бабкіна. Її книги дуже часто купують. Якоюсь мене дуже приємно здивував один чоловік. Річ у тім, що до книжки Дарини є мобільний додаток. Коли прикласти до неї телефон, то фігурки оживають. Так от, цей чоловік сказав, що бачив таке лише у Штатах, а у Європі ще не траплялося. Мені було так приємно, що видавництво долучилося до створення чогось нового. В Україні такого не було донині. Цим легше здивувати дітей, аніж дорослих. Вони відкриті до дива та казок, але коли ти бачиш такі емоції у дорослих, то заради цього варто працювати із самісінького рання до пізнього вечора. Намагаємося друкувати ті книжки, які цікаві людям зараз. Наприклад, «Війна, що змінила Рондо» отримала відзнаку через події, які трапилися в Україні. Ця книга вчить того, як розмовляти з дітьми про війну. Уся наша робота покликана для того, щоб не лише діти та молодь, а й доросле покоління почало читати по-справжньому хороші європейські книжки. Ми помічаємо зараз інтерес до історичної літератури, зокрема – до літератури, яка стосується історичних постатей. Можливо, скоро зробимо книгу ще й про постаті, які вплинули на історію, культуру та мистецтво України.

– Чи залучають людину до читання такі різноманітні нововведення?

– Не книги залучають до читання, а батьки, друзі та школа. Дитина навряд чи сама захоче щось прочитати, не знаючи, яке воно і що це. Моя дитина, наприклад, дуже любить книжки, знає літери та абетку. Я привчаю її читати і любити книжки. Українці завжди будуть читати. Про це говорить навіть класик Умберто Еко. Незважаючи на те, що зараз у нас покоління візуалів, які сприймають інформацію через малюнки, українці все одно читатимуть. Хороша книжка, якісна, гарна завжди буде у людей в пошани. У сім'ї, де поважають традиції, знають історію свого роду, завжди буде на столі хороша книжка.

Остання книга Умберто – розмова із Жаном Клодом Кар'єром. Тут

він доводить, що паперові книжки людство не позбудеться ніколи. І це так. Наприклад, для мене немає нічого приємнішого, як брати до рук нову книжку з топографії або знаходити на букіністичному ринку стару книжку, яку читала ще у дитинстві. Старі книги – своєрідний портал у дитинство. Вони дозволяють повернути відчуття з минулого.

– Що цікавого вийшло останнім часом?

– У нашому видавництві є альбом «Книга мого роду». Якоюсь я приїхала з донькою до свого дідуса. У нього зібралася уся родина і ми заповнювали цю книгу. Дід запитав мого дядька: «Олексю, ти пам'ятаєш, як по батькові було Берію?» Він сказав, що Павлович. Тоді дід запитав, як по батькові було його бабусю і той сказав, що не знає.

Біда нашого народу в тому, що ми знаємо те, що нам ні до чого. Крім того, що маємо пам'ятати про те, що це були вороги, які винищували український народ. А от історію свого роду не пам'ятаємо. Завдяки цій книзі кожна українська родина може зберегти свою традицію, пам'ят'ять та дані про своїх дідусів-бабусь.

– Чому вирішили видавати ще й літературу для дорослих?

– Цей етап розпочався із співпраці «Видавництва Старого Лева» та компанії «Fest». Це львівська компанія, яка має ресторанний бізнес. Під час співпраці засновники цієї компанії запропонували робити хороші книги для дорослих. А буквально за кілька років доросла українська книжка «Видавництва Старого Лева» взяла книжкову відзнаку. Так п'ять років тому

почали видавати книги не лише для дітей, а й для дорослих. Тепер постійно борюся із стереотипом, що «Видавництво Старого Лева» – це лише дитяче видавництво.

– Нині в Україні дуже багато видавництв. Як даєте раду з конкуренцією?

– Добре, що спеціалізація видавництва не розмита. Немає такого, що одне видавництво публікує тільки наукову літературу, а інше – історичну чи юридичну. Враховуючи те, що живемо в складний час, видавництва намагаються друкувати усе, що буде мати попит. Щодо конкуренції, то ми за здорове суперництво. За те, щоб в Україні було ще більше видавництв. Бо тоді буде й більше української книги. Дуже захоплююся видавництвами «Основи» та «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА». Вони – напевно європейської якості. Але ми докладемо усіх зусиль, щоб «Видавництво Старого Лева» стало найпотужнішим в Україні. Сподіваюся, що спілкування з читачами та врахування усіх інтересів допоможе виконати цю місію.

– Чи змінилася орієнтація читача війна на сході?

– Знаєте, у нас немає надто багато патріотичної літератури. Але є дитяча література про Сірка, про козаків, про двадцятку українців, які створили Україну такою, як треба. Наведу один приклад: п'ять років я навчалася на юриста в Одесі. Усім відомо, що це було зовсім не українське місто. Коли привозила туди Чубая та Леся Подерв'янського, то на мене дивилися як на інопланетянку, бо я читала українською. І коли під час подій на Майдані мої одеські друзі телефонували і казали: «В жодному разі не думайте, що ми хочемо автономії, ми – українці», то це багато вартувало. Бо не лише орієнтації читача змінилися, змінився сам читач. Ті, хто приділяв небагато уваги усьому українському – тризубові й вишиванці, тепер читають українські книги. Події останніх років зробили нас нацією. Зрозуміли, що українці – теж частина Європи. Ми не просимо приєднати нас до неї, а повернути. Адже від самого початку ми були там. Без України не було б Європи.

Х П'ЯТЬ КОПІЙОК

Чи змінилися смаки на книги у лучан після подій на сході, яких авторів читають найбільше та чи купують нині книги англійською, «Хроніки Любарта» вирішили запитати у продавців-консультантів місцевих книгарень.

Олена, продавець-консультант книгарні «Знання»:

– З дорослої літератури у нас найчастіше купують книги Володимира Лиса, Василя Шкляра та Мирослава Дочинця. Підлітки читають Стівена Кінга та Дена Брауна. Дітям

батьки найчастіше купують те, що вимагає шкільна програма. Часто запитують «Алісу в країні чудес», «Чарлі і шоколадну фабрику». Взагалі лучани дуже часто купують книги. Витрачають чималі гроші. Дехто купує відразу кілька. Є постійні покупці, які ходять до нас

ЯКІ КНИЖКИ ЧИТАЮТЬ ЛУЧАНИ?

Ірина, менеджер «Книгарні на Волі»:

– Нині дорослі найчастіше купують книги Сергія Жадана, Дари Корній, Олени Печорної, Ірен Роздобудько, Надії Гуменюк, Володимира Лиса. Цікавляться зарубіжною літерату-

рою із українськими перекладами. Особливо це стосується Стівена Кінга та Ренсома Ріггза. Часто купують книжки англійською. Здебільшого мовою оригіналу цікавляться тоді, коли це потрібно для університету. Зараз є потужна підліткова серія «Видавництва Старого Лева» та видавництва «Урбіно». Це «Кава з кардамоном» та «Братик Біль, Сестричка Радість». Їх купують найчастіше. Шаленої популярності набули розмальовки-антистрес. Ці розмальовки почали друкувати майже усі видавництва. Діти полюбили «Пригоди Івана сили», зовсім маленькі – «Свинку Пепу». Українські видавництва постійно презенту-

ють різні новинки. Діти обожають «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», адже у їхніх книжечках потрібно шукати малесенькі малюночки. Батьки не із захватом це сприймають, бо звикли не до деталізованих малюнків, а до звичайних, які бачили в дитинстві. Головне завдання батьків – вчасно подати дитині книжку. Малюки люблять її і будуть любити у будь-якому випадку. На жаль, нині книга – це не продукти харчування і батьки змушені вибирати між духовною їжею та звичайною.

Дарина, продавець-консультант книгарні «Є»:

– Зараз дуже великий ажіотаж на Чака Поланіка. Найбільше полюбили його книжку «Чарівна ти». Нині дуже по-

пулярна книга про штучний інтелект американського письменника Деніела Кіза «Квіти для Елджернона». Шалено розійшовся тираж «Атлант розправив плечі». Нещодавно

вийшла друга його частина, а люди запитують уже про третю. Дорослі полюбили купувати нашого Володимира Лиса, Любка Дереша, Ірен Роздобудько. З класики – Фіцджеральда «Великий Гетсбі», «Портрет Доріана Грея» Уайльда, Еріха Марію Ремарка «Три товариші». Підлітки купують «Володар мух» Вільяма Голдінга та «Дім дивних дітей» Ренсома Ріггза. Часто купують фантастику, наприклад, Рея Бредбері «Кульбабове вино». Дітки полюбили детективи – «Ага, впіймався!», «Лапи вгору». Цікаво, що після подій на Майдані та конфлікту на сході люди майже перестали читати російською, хіба що класику. Читачі перелаштувалися на українську літературу. Молодь до 18 часто запитує про книжки англійською мовою. Особливо про Стівена Кінга. А також дуже полюбили читати казки англійською мовою. До цього навіть не думала, що так багато людей читають англійською, що не може не тішити. У нас дуже багато покупців. Зазвичай лучани купують від двох книжок. Адже все залежить від ціни книги. Є люди, які хочуть купити більше, але гаманець не дозволяє. Найдорожча книжка у нас вартує 4900 гривень. Це «Українська козацька держава». Дорогі книги купують доволі часто, але не так, як звичайну літературу.

ПОНЕДІЛОК 24 СЕРПНЯ

UA: Перший ПЕРШИЙ

06.05, 07.05 АгроЕра
06.10, 07.05, 08.05, 23.00, 23.25, 00.05 Спецпроект «Велика країна»
06.25 Від першої особи
07.25 Ера будівництва
07.35 На слуху
08.45 Корисні поради
09.10 Як Україна відзначала День Прапора
09.55 ТРАНСЛЯЦІЯ УРОЧИСТОСТЕЙ З НАГОДИ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ
10.50 Мелодія двох сердець

13.10 Новини. Спецвипуск
13.20, 16.10, 17.00, 04.10 Д/ф
14.00, 05.25 Вікно в Америку
14.30 Х/Ф «ГЕТЬМАНСЬКІ КЛЕЙНОДИ»
18.00 Х/Ф «НЕСКОРЕНИЙ»
20.00 УРОЧИСТОСТІ З НАГОДИ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ
21.00, 05.00 Новини
21.50 Подорожні
22.40 На пам'ять
00.20 Домашня скарбничка
01.20 Т/с «Роксолана»
02.20 Х/Ф «ТАРАС ШЕВЧЕНКО»
05.45 Вічне

1+1 1+1

08.25 «ТСН-Тиждень»
09.55 «Марш Незалежності. Прямая трансляція з Майдану Незалежності»
10.45 М/ф «Як козаки інюпланетян зустрічали»
11.15 М/ф «Рапунцель»
13.05 М/ф «Джунглі. У пошуках Марсупіліани»
15.10, 03.20 Х/Ф «АВТОСТОПОМ ПО ГАЛАКТИЦІ»
17.10 Х/Ф «Я, РОБОТ»
19.30 «Телевізійна служба новин»
20.15 Концерт «Незалежність - це ти»
22.10 Х/Ф «ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ»
01.00 Х/Ф «МИ БУЛИ СОЛДАТАМИ»
05.00 «Служба розшуку дітей»
05.05 «Шість кадрів»

ІНТЕР ІНТЕР

07.00 Марафон до Дня Незалежності України «Україна вражає»
09.10 Д/ф
09.55 «Офіційні заходи до Дня Незалежності України»
10.45 Х/Ф «ФОРМУЛА КОХАННЯ»
12.30 Т/с «Вангелія»
16.30 «Жди мене. Україна»
17.50 «Новини»
18.05, 19.00 «Стосується кожного»
20.00 «Подробиці»
20.30 Концерт «Мрія про Україну»
22.50 Т/с «Вогнем і мечем»
00.55 Т/с «Таємниця «Святого Патріка»
02.50 Т/с «Скандал 2»
03.35 Х/Ф «ЯРОСЛАВ МУДРИЙ»

ICTV ICTV

05.20 Служба розшуку дітей України «Пригоди мультинят»
06.10, 19.20 Надзвичайні новини
06.55 Факти тижня
08.45, 12.45, 15.45 Факти
09.15 Надзвичайні новини. Підсумки
10.05 Х/Ф «ЛЕГЕНДА ПРО КНЯГИНЮ ОЛЬГУ»
13.10, 17.50 Д/ф
14.50, 16.20 Х/Ф «ПОВОДИР»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Дістало!
21.30 Концерт «Океану Ельзи»
23.20 Х/Ф «ІМПЕРІЯ ВОЛКІВ»
01.45 Х/Ф «НЕДОСЯЖНИЙ»
03.00 Т/с «Кістки»

СТБ СТБ

06.30, 16.00 «Все буде добре!»
08.15 Х/Ф «ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ»
09.55 «День Незалежності. Українці. Народжені вільними»
10.55 Х/Ф «ЗНАХАР»
13.25 «Україна має талант!-3»
18.00, 22.00 Вікна-Новини
18.30 «За живе!»
20.00 «Хата на тата»
22.35 «Детектор брехні 7»
23.30 «Один за всіх»
00.50 Х/Ф «ЛАСКАВО ПРОСИМО, АБО СТОРОННІМ ВХІД ЗАБОРОНЕНО!»
02.05 Нічний ефір

УКРАЇНА УКРАЇНА

06.50, 07.10, 08.10 Ранок з Україною. День Незалежності
07.00, 08.00, 19.00, 01.30, 05.25 Події
09.00, 10.55 Т/с «Бридке каченя»
09.55 Події. Спеціальний випуск
14.00, 21.00 Т/с «Дорога в порожнечу»
18.00, 04.35 Т/с «Клан ювелірів»
19.45 «Говорить Україна»
23.00 Події дня
23.30 Х/Ф «АГЕНТ ДЖОНІ ІНГЛІШ: ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ»
02.15 Код Націй
03.30 ДНК. В пошуках жінки

ВІТРОКОК 25 СЕРПНЯ

UA: Перший ПЕРШИЙ

06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30, 21.00, 02.30, 05.00 Новини
06.10, 07.10 АгроЕра
06.20, 08.25 Від першої особи
06.45, 07.15, 08.15 Спорт
07.30, 08.40 Ескулап
07.35 На слуху
08.35 Паспортний сервіс
08.45 Корисні поради
09.00, 05.50 Вічне
09.05 ДПК. Національний відбір. Фінал
11.45 Подорожні
12.30 Уряд на зв'язку з громадянами

13.30 Т/с «Таємниця старого мосту»
15.05 Казки Лірника Сашка
15.15 Хочу бути
15.40 Фольк-music
16.45, 19.55, 21.50 Д/ф
17.20 Перша студія
18.05 Час-Ч
18.15, 02.20 Новини. Світ
18.50 Про головне
19.40, 21.45 З перших вуст
21.30, 05.25 Новини. Спорт
23.00, 00.00 Підсумки
23.20 Вертикаль влади
00.20 Домашня скарбничка
01.20 Т/с «Роксолана»
02.45 Д/с «Палітри»
03.15 Х/Ф «НУ, ТИ Й ВІДЬМА»

1+1 1+1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30 «Телевізійна служба новин»
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 08.45, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35, 08.35 «Маша і ведмідь» 1
09.30 «Чотири весілля - 3»
10.55, 12.20 «Міняю жінку»
13.25 «Ворожка»
14.05 «Сліпа»
14.45 «Не бреш мені»
15.45 «Сімейні мелодрами - 3»
17.10 Т/с «Чорна троянда»
20.30 Т/с «Свати - 5»
21.30 Т/с «Байки Міт'я»
01.25 Х/Ф «СТЕЖКА ВЗДОВЖ РІЧКИ»

ІНТЕР ІНТЕР

06.00, 20.00 «Подробиці»
06.35 «Мультфільм»
07.00, 08.00, 17.50 Новини
07.10, 08.10 «Ранок з ІНТЕРОМ»
09.00 «Новини»
09.10 Т/с «Райські яблучка»
12.00 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
12.50 «Судові справи»
14.50 «Сімейний суд»
15.45 Т/с «Вангелія»
18.05, 19.00 «Стосується кожного»
20.40, 03.50 Т/с «Впізнай мене, якщо зможеш»
23.30 Т/с «Вогнем і мечем»
01.30 Т/с «Таємниця «Святого Патріка»

ICTV ICTV

05.15, 15.00, 16.10 Провокатор
06.00, 08.45, 12.45, 15.45 Факти
06.30 Ранок у великому місті
09.15, 19.20 Надзвичайні новини
10.10 Х/Ф «ПОВОДИР»
13.10, 14.05 Д/ф
16.50 Концерт «Океану Ельзи»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Громадянська оборона
21.30 Свобода слова
00.15 Х/Ф «БАГРЯНІ РІКИ»
02.05 Х/Ф «ПОЗАПРАВНИЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ»
03.35 Т/с «Кістки»

СТБ СТБ

06.00, 18.00, 22.00 Вікна-Новини
06.35, 16.00 «Все буде добре!»
08.20 «Все буде смачно!»
09.15, 18.30 «За живе!»
10.40 «Зіркове життя. Окіпльцовати зірку»
11.20 «Битва екстрасенсів»
13.15 «Україна має талант!-3»
20.00, 22.45 «Врятуйте нашу сім'ю - 4»
23.45 «Один за всіх»
00.50 Х/Ф «ПО ГОЛОВНІЙ ВУЛИЦІ З ОРКЕСТРОМ»
02.25 Нічний ефір

УКРАЇНА УКРАЇНА

06.10, 16.10 Т/с «Жіночий лікар 2»
07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00, 01.40, 05.25 Події
07.10, 08.10 Ранок з Україною
09.15, 14.00 Зірковий шлях
10.15, 19.45 «Говорить Україна»
12.40 Реальна містика
13.25, 15.30 Т/с «Дорога в порожнечу»
18.00, 04.35 Т/с «Клан ювелірів»
21.30 Футбол. Ліга Чемпіонів УЄФА «Шахтар» (Україна) - «Рapid» (Австрія)
23.40 Т/с «C.S.I.: Місце злочину Мамія»
02.25 Х/Ф «АГЕНТ ДЖОНІ ІНГЛІШ: ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ»

СЕРЕДА 26 СЕРПНЯ

UA: Перший ПЕРШИЙ

06.10, 07.10 АгроЕра
06.20, 08.25 Від першої особи
06.45, 07.15, 08.15 Спорт
07.25 Ера будівництва
07.30, 08.40 Ескулап
07.35 На слуху
08.35 Паспортний сервіс
08.45 Корисні поради
09.00, 05.45 Вічне
09.20, 18.50 Про головне
10.20 Губін: сільська атракція на три дії
12.00 Включення з Кабміну
13.15, 18.05 Час-Ч
13.30 Т/с «Таємниця старого мосту»

15.00 Казки Лірника Сашка
15.15 Хто в домі хазяїн?
15.40 Як ваше здоров'я?
16.15 Х/Ф «АТЕНТАТ. ОСИННЕ ВБИВСТВО В МЮНХЕНІ»
18.15, 02.20 Новини. Світ
19.40 Т/с «Білявка»
20.30 Авторський проект «Вересень»
21.30, 05.25 Новини. Спорт
21.45 З перших вуст
21.50 Слідство. Інфо
22.40 Мегалот
23.00, 00.00 Підсумки
23.20 Тепло. Ua
00.20 Домашня скарбничка
01.20 Віра. Надія. Любов
02.45 Д/с «Палітри»

1+1 1+1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 19.30 «Телевізійна служба новин»
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 08.45, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35, 08.35 «Маша і ведмідь» 1
09.30 «Чотири весілля - 3»
10.50 «Міняю жінку»
12.20, 20.30, 21.45 Т/с «Свати - 5»
13.25 «Ворожка»
14.05 «Сліпа»
14.45 «Не бреш мені»
15.45 «Сімейні мелодрами - 3»
17.10 Т/с «Чорна троянда»
22.45 Т/с «Байки Міт'я»
01.50 Х/Ф «ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ»
04.00 «Great British Bake off: Revisited»

ІНТЕР ІНТЕР

05.55, 20.00 «Подробиці»
06.35 «Мультфільм»
07.00, 08.00, 09.00, 17.50 Новини
07.10, 08.10 «Ранок з ІНТЕРОМ»
09.10 Т/с «Райські яблучка»
12.00 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
12.50 «Судові справи»
14.45 «Сімейний суд»
15.45 Т/с «Вангелія»
18.05, 19.00 «Стосується кожного»
20.40, 03.50 Т/с «Впізнай мене, якщо зможеш»
23.30 Х/Ф «ДВОЄ ПІД ДОЩЕМ»
01.10 Т/с «Таємниця «Святого Патріка»
02.50 Т/с «Скандал 2»

ICTV ICTV

05.05 Служба розшуку дітей
05.10 Студія Вашингтон
05.15, 15.00, 16.10 Провокатор
06.00, 08.45, 12.45, 15.45 Факти
06.30 Ранок у великому місті
09.15, 19.20 Надзвичайні новини
10.05 Х/Ф «ЛЕГЕНДА ПРО КНЯГИНЮ ОЛЬГУ»
13.10 Х/Ф «МЕРЕХТЛИВИЙ»
16.50 Х/Ф «ВИКРАДАЧІ КАРТИН»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Секретний фронт
21.30 Х/Ф «МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ ЗМІНИТИ НЕ МОЖНА»
00.25 Х/Ф «ОБРЯД»
02.10 Х/Ф «ВТЕЧА ЗАДЛЯ ПОРЯТКУ»

СТБ СТБ

05.50, 18.00, 22.00 Вікна-Новини
06.25, 16.00 «Все буде добре!»
08.10 «Все буде смачно!»
09.05, 18.30 «За живе!»
10.30 «Зіркове життя. Заможні та незаймані»
11.15 «Зіркове життя. Оголені та незодолані»
12.10 «Битва екстрасенсів»
14.00 «Хата на тата»
20.00, 22.45 «МайстерШеф - 5»
23.55 «Один за всіх»
01.05 Х/Ф «МІЧМАН ПАНІН»
02.40 Нічний ефір

УКРАЇНА УКРАЇНА

06.10, 16.10 Т/с «Жіночий лікар 2»
07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00, 01.30, 05.25 Події
07.10, 08.10 Ранок з Україною
09.15 Зірковий шлях
10.15, 19.45, 03.35 «Говорить Україна»
12.40 Реальна містика
13.25, 15.30, 21.00 Т/с «Дорога в порожнечу»
18.00, 04.35 Т/с «Клан ювелірів»
23.00 Події дня
23.30 Т/с «C.S.I.: Місце злочину Мамія»
02.15 Т/с «Форс-мажори»

ЧЕТВЕР 27 СЕРПНЯ

UA: Перший ПЕРШИЙ

06.20, 08.25 Від першої особи
06.45, 07.15, 08.15 Спорт
07.25 Тепло. Ua
07.35, 08.40 Ескулап
07.40, 23.25 На слуху
08.35 Паспортний сервіс
08.45 Корисні поради
09.00, 05.45 Вічне
09.20, 18.50 Про головне
10.20 Х/Ф «ЗАЛІЗНА СОТНЯ»
12.00 Авторський проект «Вересень»
12.20 Слідство. Інфо
13.15, 18.05 Час-Ч
13.30 Т/с «Таємниця старого мосту»
15.00 Казки Лірника Сашка

15.15 Мультфільм
15.30 Школа Мері Поппінс
15.50, 01.20 Надвечір'я
16.45 Світло
17.30 Книга ua
18.15, 02.20 Новини. Світ
19.40 Т/с «Білявка»
20.30 Перша шпальта
21.30, 05.25 Новини. Спорт
21.45 З перших вуст
21.50 «Схеми» з Наталією Седельською
22.30 Етнографічні замальовки. Грузія
23.00, 00.00 Підсумки
00.20 Домашня скарбничка
02.45 Д/с «Палітри»
03.15 Телевістава «Мина Мазайло». 1 с.

1+1 1+1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30 «Телевізійна служба новин»
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 08.45, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35, 08.35 «Маша і ведмідь» 1
09.30 «Чотири весілля - 3»
10.55, 12.20, 20.30 Т/с «Свати - 5»
13.25 «Ворожка»
14.05 «Сліпа»
14.45 «Не бреш мені»
15.45 «Сімейні мелодрами - 3»
17.10 Т/с «Чорна троянда»
21.30 Т/с «Байки Міт'я»
01.50 «Great British Bake off: Christmas»
02.50 «Great British Bake off: Easter»

ІНТЕР ІНТЕР

05.50, 20.00 «Подробиці»
06.35 «Мультфільм»
07.00, 08.00, 09.00, 17.50 Новини
07.10, 08.10 «Ранок з ІНТЕРОМ»
09.10 Т/с «Райські яблучка»
12.00 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
12.50 «Судові справи»
14.45 «Сімейний суд»
15.45 Т/с «Вангелія»
18.05, 19.00 «Стосується кожного»
20.40, 03.45 Т/с «Впізнай мене, якщо зможеш»
23.35 Х/Ф «МАЛАХОЛЬНА»
01.25 Т/с «Таємниця «Святого Патріка»
03.05 Т/с «Скандал 2»

ICTV ICTV

05.10 Студія Вашингтон
05.15, 14.20, 16.10 Провокатор
06.00, 08.45, 12.45, 15.45 Факти
06.30 Ранок у великому місті
09.15, 19.20 Надзвичайні новини
10.05 Х/Ф «МІСЬКИЙ КОМАНДО»
11.50, 13.20 Х/Ф «НАСКРІЗНІ ПОРАНЕННЯ»
16.30 Х/Ф «ТРИ ІКСИ»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Інсайдер
21.30 Х/Ф «МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ ЗМІНИТИ НЕ МОЖНА»
00.25 Х/Ф «ВБИТИ ПОСЛАНЦЯ»
02.10 Х/Ф «ПЕРШІ ЛЮДИ НА МІСЯЦІ»
03.50 Т/с «Кістки»

СТБ СТБ

05.50, 18.00, 22.00 Вікна-Новини
06.25, 16.00 «Все буде добре!»
08.10 «Все буде смачно!»
09.05, 18.30 «За живе!»
10.25 «Зіркове життя. Полюби себе такою»
11.10 «Битва екстрасенсів»
14.00 «Хата на тата»
20.00, 22.45 «Зважені та щасливі - 5»
01.40 «Один за всіх»
02.40 Х/Ф «САЛОН КРАСИ»
04.05 Нічний ефір

УКРАЇНА УКРАЇНА

06.10, 16.10 Т/с «Жіночий лікар 2»
07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00, 01.30, 05.25 Події
07.10, 08.10 Ранок з Україною
09.15 Зірковий шлях
10.15, 19.45, 03.35 «Говорить Україна»
12.40 Реальна містика
13.25, 15.30, 21.00 Т/с «Дорога в порожнечу»
18.00, 04.35 Т/с «Клан ювелірів»
23.00 Події дня
23.30 Т/с «C.S.I.: Місце злочину Мамія»
02.15 Т/с «Форс-мажори»

П'ЯТНИЦЯ 28 СЕРПНЯ

UA: Перший ПЕРШИЙ

06.10, 07.10 АгроЕра
06.20 Агровектор
06.30, 08.25 Від першої особи
06.45, 07.15, 08.15 Спорт
07.25 Ера будівництва
07.30, 08.40 Ескулап
07.35, 23.25 На слуху
08.35 Паспортний сервіс
08.45 Корисні поради
09.00, 05.45 Вічне
09.20, 18.50 Про головне
10.20 Х/Ф «НЕСКОРЕНИЙ»
12.20 «Схеми» з Наталією Седельською
13.15 Час-Ч
13.30 Т/с «Таємниця старого мосту»

15.00 Казки Лірника Сашка
15.25 Спогади
16.05 Театральні сезони
16.35 Віра. Надія. Любов
17.30 Д/с «Про Нью-Йорк із любов'ю»
18.15, 02.20 Новини. Світ
19.40 Т/с «Білявка»
20.30 KYEV FASHION PARK. «Ми тут живемо...»
21.30, 05.25 Новини. Спорт
21.45 З перших вуст
21.50 Перша студія
23.00, 00.00 Підсумки
00.20 Домашня скарбничка
01.20 Музичне турне
02.45 Д/с «Палітри»
03.15 Телевістава «Мина Мазайло». 2 с

1+1 1+1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 19.30 «Телевізійна служба новин»
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 08.45, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35, 08.35 «Маша і ведмідь» 1
09.30 «Чотири весілля - 3»
10.50 «Міняю жінку»
12.20 Т/с «Свати - 5»
13.25 «Ворожка»
14.05 «Сліпа»
14.45 «Не бреш мені»
15.45 «Сімейні мелодрами - 3»
17.10 Т/с «Чорна троянда»
20.10, 20.50 «Мультфильм»
21.15 «Вгадай ящик»
22.15 «Світське життя»
23.15 Х/Ф «МІЛЬЙОНЕР З НЕТРИВ»

ІНТЕР ІНТЕР

05.50, 20.00 «Подробиці»
06.35 «Мультфільм»
07.00, 08.00, 09.00, 17.45 Новини
07.10, 08.10 «Ранок з ІНТЕРОМ»
09.10 Т/с «Райські яблучка»
12.00 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
12.55 «Судові справи»
14.45 «Сімейний суд»
15.45 Т/с «Вангелія»
18.00 «Стосується кожного»
20.40, 03.40 Т/с «Впізнай мене, якщо зможеш»
23.35 Х/Ф «ТАЛАНОВИТИЙ МІСТЕР РІПЛІ»
02.00 «Подробиці»
02.45 Д/ф

ICTV ICTV

05.15 Студія Вашингтон
05.20, 14.00, 16.10 Провокатор
06.00, 08.45, 12.45, 15.45 Факти
06.30 Ранок у великому місті
09.15, 19.20 Надзвичайні новини
10.05, 01.05 Х/Ф «ЛУНІ ТЮНЗ ЗНОВУ У СПРАВИ»
11.55, 13.20 Х/Ф «НЕДОСЯЖНИЙ»
16.50 Х/Ф «ТРИ ІКСИ. НОВИЙ РІВЕНЬ»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Антизомбі
21.30 Х/Ф «МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ ЗМІНИТИ НЕ МОЖНА»
23.10 Х/Ф «НАСКРІЗНІ ПОРАНЕННЯ»
02.30 Т/с «Кістки»

СТБ СТБ

05.25, 02.50 Х/Ф «В ЗОНІ ОСОБЛИВОЇ УВАГИ»
06.45 Х/Ф «САЛОН КРАСИ»
08.20 Х/Ф «ДОРОГА МОЯ ДОНЕЧКО»
10.15 Х/Ф «ПІЗНЕ КАЯТТЯ»
18.00, 22.00 Вікна-Новини
18.30, 00.20 Т/с «Коли ми вдома»
19.55, 22.45 «Національне талант-шоу «Танцюють всі!-8»
01.35 Х/Ф «СІМ НЯНЬОК»
04.10 Нічний ефір

УКРАЇНА УКРАЇНА

07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00, 01.30, 05.40 Події
07.10, 08.10 Ранок з Україною
09.15 Зірковий шлях
10.15, 19.45, 03.35 «Говорить Україна»
12.40 Реальна містика
13.25, 15.30 Т/с «Дорога в порожнечу»
18.00 Т/с «Клан ювелірів»
21.00 Х/Ф «ВОЛОШКИ ДЛЯ ВАСИЛИНИ»
23.00 Події дня
23.30 Т/с «C.S.I.: Місце злочину Мамія»
02.15 Т/с «Форс-мажори»
04.45 Т/с «Клан ювелірів»

СУБОТА 29 СЕРПНЯ

UA: Перший ПЕРШИЙ

07.25 На слуху
07.50 Вертикаль влади
08.20 АгроЕра. Підсумки
08.35, 00.05 Гумористичний клуб «Золотий гусак»
09.10 Казки Лірника Сашка
09.20 Хочу бути
10.00 Український корт
10.30 Книга ua
10.55 Д/с «Про Нью-Йорк із любов'ю»
11.40 Д/ф
12.25 Світло
13.00 Театральні сезони. Останнє інтерв'ю з Богданом

Ступкою
14.00 Телевістава «Украдене щастя»
17.10 «У нас є все». Павла Зіброва
19.10 Гра долі
19.30 Х/Ф «КАМІННИЙ ХРЕСТ»
21.00, 05.00 Новини
21.40 На пам'ять
22.15 Інша музика з Олексієм Когоном
22.40 Мегалот
23.00 День Янгола
00.20 Домашня скарбничка
01.20 Музичне турне
02.50 Д/с «Палітри»
02.50 Х/Ф «ВОЇНИ НЕБА І ЗЕМЛІ»

1+1 1+1

08.00, 08.30 М/с «Пригоди ведмедиків Гаммі»
08.55 «Світське життя»
09.40 Х/Ф «ЛІКИ ДЛЯ БАБУСІ»
13.05 «Вгадай ящик»
14.05 «Сказочная Русь»
14.45 «Спеціальний випуск. Вечірній квартал»
15.45, 21.15 «Вечірній квартал»
18.30 «Розсміши коміка»
20.15 «Українські сенсації»
23.10 Х/Ф «ДВАДЦЯТЬ ВІСІМ ТИЖНІВ ПОТОМУ»
01.05 Х/Ф «МІЛЬЙОНЕР З НЕТРИВ»
03.10 Х/Ф «СПАДОК»
04.20 «Шість кадрів»

ІНТЕР ІНТЕР

05.55, 20.00, 01.45 «Подробиці»
06.35 «Мультфільм»
07.10, 09.30, 02.35 Х

КІНОРЕЦЕНЗІЯ

ПОВЕРНУТИСЯ У «ЮНІСТЬ»

Юрій КОНКЕВИЧ

Стрічка вийшла в український прокат рік тому. Можливо, те літо стало не найкращою порою для «Юності», бо про це кіно у нас дуже швидко забули. А його ж шедеврально вважали! Уперше в історії кінематографа фільм став об'єктом унікального експерименту: 12 років життя однієї родини зафіксовано на камеру в реальному часі. Фільм-володар премії «Золотий ведмідь» спочатку видається довгою сімейною сагою. Але сюжет робить його цікавою мандрівкою дорослішання.

Отже, режисер Річард Лінклейтер знімав картину 12 років, почавши стежити за шестирічним хлопчиком, а закінчив, коли той вже став юнаком. Сцена за сценою, без особливих емоційних вставок, глядач стежить за тим, як маленький Мейсон дорослішає. Навколо нього змінюється все: музика, мамині чоловіки, президенти... Хроніка життя Мейсона настільки правдива, що важко не відшукати у ній ноток із власного досвіду.

У фільмі немає жорстких драматичних сцен чи штучних конфліктів, хоча інколи чекаєш, як у Коенів, якогось удару молотком долі... Але «Юність» пробирає і змушує додивитися до кінця (хронометраж – заледве не три години!) показом життя однієї з мільйонів американських сімей. Розлучені мама-тато, діти, які до часу

силуються їх поєднати, пошуки і знаходження нових сімей, рутинна виживання, переїзди. У великому світі президента Буша змінює Обама, планета божеволіє за Гаррі Поттером, мобільники поступаються місцем смартфонам... Власне, моє покоління жило в цю епоху, тому дуже цікаво скористатися шансом поглянути на нього з боку. Може навіть здатися, що то все банальне «кіноміло», тим більше, що знімали його 12 років. Але фільм і підкуповує простотою, і водночас не є серіальною одноденкою.

Можливо, єдиний недолік – над-

то вже ідеальним виявився головний герой. Таких мало хлопчаків – і філософські розмови підтримує, і до відео-та комп'ютерних ігор швидко холоне, і спокійно всі незгоди особистого життя матері сприймає...

До речі, про знімання трохи більше. У 2002 році із сірооким американським хлопчиком Елларом Колтрейном уклали контракт, відповідно до якого щороку з найближчого десятиліття він мусив кілька днів бути на зніманнях у фільмі. Там його партнерами були голлівудські зірки Ітан Хоук і Патрісія Аркетт. Втім нічого особливого

грати хлопчикова не довелося – йому потрібно було просто дорослішати. Спочатку Лінклейтер планував назвати фільм «12 років». Але через оскарівського триумфатора «12 років рабства» режисер зупинився на назві «Юність».

Якщо герой Колтрейна, юний Мейсон, у кадрі дорослішав, то його батьки так само природно старіли.

Режисер забороняв акторам хоч якось втручатися в свою зовнішність і робити пластику, бо тоді вони були б молодшими на вигляд! І це була єдина жорстка вимога, яку висував режисер.

Бо фільм унікальний ще й тим, що не мав фіксованого сценарію: Лінклейтер намітив основні сюжетні лінії, але постійно змінював сценарій, адже справжнє життя не йшло за чітким планом.

У цьому, напевне, й сутність «Юності» – і фільму, і чудесного часу, який пережили всі глядачі. У юності можливо що завгодно, це ще не час робити один-єдиний вибір «раз і назавжди» і ще можна все змінити, переграти. Одне слово, часу, в який іноді так хочеться повернутися, – хоча б у кіно. Тому раджу ще раз «пережити» «Юність».

КІНОМЕНЮ ВІД ГУРМАНА

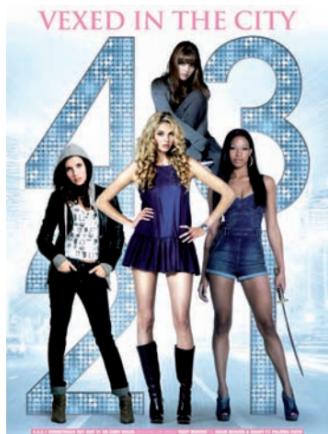
Сергій МАРТИНЮК

«4.3.2.1»

(Великобританія, 2010)

Режисер: Ноель Кларк

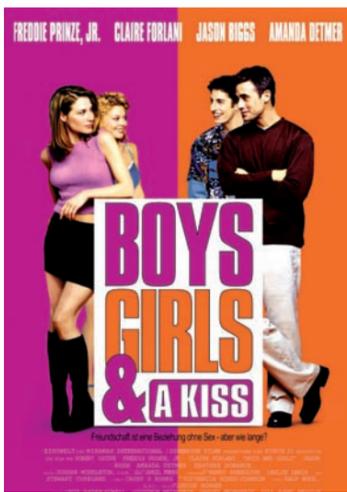
Емма Робертс, знана і незна, харизматична, сексуальна і сентиментально жіночна – моя нова улюблениця, за фільмографію якої я взявся останнім часом після кількох вкрай вдаливих ролей американки. Британець Ноель Кларк, більш відомий все-таки як актор, зняв справжній молодіжний екшн: місцями сирій, сумбури і гарячково-попсішній, але досить сильний та атмосферний. Історія чотирьох подруг, різних за духом і характером, звичками і поглядами на життя, яких завертіло в небезпечній катавасі, де на кону вже аж ніяк не твій вечірній настрій в клубі, а твоє життя. Сімейні драми, кримінальні розбірки, юнацька соціопатія, любовні перверзії, нові міста, бійки з перестрілками – в когось назбирається чимало претензій до авторів фільму, але стрічка не така вже проста, як здається на перший погляд. Спробуйте!

«ХЛОПЦІ ТА ДІВЧАТА» (США, 2000)

Режисер: Роберт Ісков

Класика американських підліткових комедій кінця 90-х – початку 2000-х, дещо з якої час до часу є смак переглянути. Не менш класичний для стайлу і акторський склад: Фредді Принс молодший, Джейсон Біггс, Елісон Ханіген, Клер Форлані та інші. Остання, до слова, досить цікавий персонаж у світі кіно: публічно зневажає Голлівуд, активно займається спортом, (увага!), НЕ користується інтернетом і неодноразово входила у різні медіа-топи красунь світу. Придивіться до цієї красуні пильніше – в ній є щось достоту інше... Шодо фільму, то тут усе просто: любов зі школи, яка проростає через студентські роки в доросле життя, через терни до зірок, через дружбу і намагання побудувати «стримані» стосунки між чоловіком та жінкою. Легко, невимушено, передбачувано і водночас світло та навіть злегка безпардонно. Можна!

«ПОЛІТ ДОДОМУ»

(Бельгія, Німеччина, 2014)

Режисер: Домінік Дюреддер

Одна з ліпших мелодрам останніх років. Історія молодого й підприємливого рейдера, який готовий задля підписання вигідного контракту з арабським шейхом не тільки поїхати до Європи, в саме серце Фландрії, а й поставити з ніг на голову все своє життя, закохавшись в одну тутешню студентку... Як гіперважливий бонус – герою Джеймі Дорнана потрібно викрасти рідкісного голуба. Фільм світлий, добрий і фірмово зроблений, від чого епізодами не так звертаєш увагу на сюжетні ходи, як просто милуєшся до колористикою, то краєвидами, то ракурсами... Можна, кому до снаги любов і... і ще раз любов!

«ЛОНДОНСЬКІ КАНІКУЛИ»

(Великобританія, 2015)

Режисер:

Джуліан Джаррольд

Попри хороші рейтинги фільму в мережах, досить пристойні відгуки глядачів про стрічку, робота Джаррольда, який свого часу вплив у життя одну з кращих екранізацій історії Джейн Остін, мене не вразила ні разу... Хоча тло епохи – повоєнна Європа, її вулиці, інтер'єри, типажі й настрої, на мій погляд, передано досить гарно. Втім у мелодрамі про такі непрості дні, навіть якщо вони описують епізоди з відносно безтурботного життя королівської родини, занадто багато любовних походеньок і занадто мало драми, що має вкрай непереконливий вигляд у світлі історичної кон'юнктури. Не можу не відмітити акторську роботу Сари Гадон: до цього канадка нічим примітним у моє глядацьке око не впадала. Утім фільм точно багатьох запре, тому вирішуйте самі – дивитися чи ні.

КУДИ ПІТИ НА СЕРПНЕВІ СВЯТА?

З нагоди Дня Незалежності України, Дня Державного Прапора України та 930-річчя Луцька містян запрошують відвідати такі події:

22 серпня, субота

15:00 Відкриття рекреаційної зони «Сіті-парку» (просп. Волі, 49а)

16:00 Презентація стріт-арт проекту «Тризуб» (просп. Волі, 20)

23 серпня, неділя

10:00 Перший відкритий турнір паркового волейболу (Спортмайданчик «Спартак»)

11:00 Масовий велопробіг вулицями міста «Колесо здоров'я» (старт біля пам'ятника Т. Шевченку)

11:00–22:00 Територія молодіжної активності (танцювальне шоу, дитяче свято, ярмарок, дискотека, виступ гурту «Мері») (Центральний парк)

12:00 Загальнонаціональна хвилина мовчання за загиблими у боротьбі за незалежність України під час Революції Гідності та відстоювання територіальної цілісності нашої держави у районі проведення АТО

14:00 Чемпіонат стронгменів «Найсильніша людина України-2015» (біля пам'ятника Т. Шевченку)

14:30 Відкриття фестивалю дзвонів мистецтва «Благовіст Волині» (Луцький замок)

15:30 Відкриття пам'ятника «Волинські Герої Небесної Сотні» (Меморіальний комплекс «Вічна слава»)

17:00 Бокс між збірними командами міста Києва та міста Луцька серед юнаків, молоді та чоловіків (біля фонтану на просп. Волі)

17:30 Презентація проекту «Імена Луцька» (Сквер «Зоряний», вул. Лесі Українки)

19:00–21:00 Перфоманс «Лучеськ Великий», проект «Urbs Lusogica-Прод Луцький», концерт карильйонної і камерної музики (Луцький замок)

24 серпня, понеділок

10:00 Змагання з паркового орієнтування (Центральний парк)

11:00 Громадська акція «Українська вишиванка» (Театральний майдан)

12:00–15:00 Свято квітів «Луцьк квітучий» (Центральний парк)

12:00 Фестиваль дзвонів мистецтва «Благовіст Волині» (Луцький замок)

14:00 Хвилина Пам'яті за загиблими учасниками АТО

13:00–22:00 Територія молодіжної активності

16:00–22:00 Мистецька акція «Україна – Єдина!» (Театральний майдан)

КОБАХІДЗЕ ЗАГАРТУВАВ «СТАЛЬ»

Павло ФІЛОНЮК

СТРАТЕГІЧНІ ТРИ БАЛИ

Матч у Дніпропетровську мав свою кадрову «фішку» – це наявність у складі «Сталі» багатьох экс-«хрестоносців» – півзахисника Романа Карасюка, центрбека Антона Кравченка, півзахисника Сергія Вороніна та Руслана Бабенка. Усі вони зіграли проти колишніх «своїх» із потрібною енергією. Цікаво, що й нинішній «хрестоносець» Олег Герасимюк провів літні збори саме із «Сталлю», але надав перевагу поверненню саме до Луцька.

Віталій Кварцяний мав проблеми зі складом, у запасі він міг опиратися тільки на п'ятьох футболістів. Артем Шабанов змінив на лівому фланзі захисту травмованого Володимира Польового. Згадаймо й травми Козьбана та Гуменюка.

Але «Волинь» на правах більш класної команди впевнено провела перший тайм і заслужила на гол, точніше на автогол Пшеничних. Капітан «Волині» Сергій Політило, який проводив сотий матч в чемпіонаті України, класно подав штрафний, і м'яч після рикошету з головою Пшеничних залетів у ближній кут воріт Бандури.

Перші двадцять хвилин другого тайму, здавалося б, мали перевернути все з ніг на голову в цьому поєдинку. Крім голу у відповідь від Кулача, «Волинь» отримала на свої ворота ще з добрий десяток небезпечних атак, принаймні три з яких мали закінчуватися голом у ворота. Інколи просто незвична паніка була в захисних порядках «Волині» – така різка порівняно з ситуацією в першому таймі.

А в останні двадцять хвилин матчу увімкнувся двигун у лідера «Волині» Сандро Кобахідзе, й гості забили взірцевий гол. Кіпер Шуст вкинув на Політило, той віддав на Матея, румун дав на хід Кобахідзе, який на ривку втік від Пшеничних і в боротьбі з трьома захисниками та кіпером точно вдарив у дальній кут воріт Бандури – 1:2!

Коба в такий спосіб врятував і нерви вболівальників, і горло тренерів. «Волині» вдалося довести матч до перемоги, яка вивела лучан у лідери чемпіонату.

«БОХА» В ЛУЦЬК, «БАБА» – У ДНІПРОПЕТРОВСЬК

Минулий тиждень приніс і дві кадрові новини, пов'язані з «Волинню». У команди з'явився новий «старий» нападник. Це – Євген Бохашвілі,

«ВОЛИНЬ» ПЕРЕМОГЛА НОВАЧКА ЛІГИ ПАРІ-МАТЧ НА ОСТАННІХ ХВИЛИНАХ

У матчі «Сталі» та «Волині» було чимало суперечливих епізодів. Один з них – зіткнення Шуста із Кулачем, після якого арбітр утримався від призначення пенальті.

Х 5-Й ТУР

«СТАЛЬ» – «ВОЛИНЬ» – 1:2

Ліга Парі-матч, 5 тур, Дніпропетровськ, «Метеор», 16 серпня

Арбітр: Євген Арановський (Київ)

Голи: Кулач (48) – Пшеничних (автогол, 29), Кобахідзе (80).

«Сталь» (Дніпродзержинськ): Бандура, Адамюк, Кравченко, Пшеничних, Воронін, Васін, Карасюк, Каленчук (к), Путраш (Бабенко, 83), Кулач (Буднік, 71), Дебелко.

«Волинь» (Луцьк): Шуст, Насонов, Жуніч, Горопевшек, Шабанов, Кравченко (Бохашвілі, 53), Мемешев, 75), Політило (к), Герасимюк, Матей (Логінов, 90+2), Кобахідзе, Діденко.

Попереджені: Насонов (56), Матей (61), Шабанов (78).

вихованець «Дніпра», який встиг пограти ще й в «Карпатах», а торік першу частину сезону вже також грав за «Волинь» в оренді. «Боба» травмувався восени, далі справи в нього не заладили-

ся і він втік назад до Дніпропетровська. Але від Луцька і Кварцяного просто так не втечеш, і ось Бохашвілі знову на рік в оренді у «Волині». Тим більше, що лучанам нападники завжди потрібні. Євген вже дебютував за «хрестоносців», щоправда, невдало, вийшов на 25 хвилин замість Кравченка і знову був замінений на Мемешева.

А от колишнього «хрестоносця», який встиг стати вільним агентом, Майкла Бабатунде, підписав «Дніпро». Його дебют у матчі проти «Шахтаря» також вдалим не назвеш. «Баба» вийшов у другому таймі і був замінений наприкінці матчу.

НА КУБОК – ДО ВЧОРАШНІХ АМАТОРІВ

Наступного тижня матчів Ліги Парі-матч не буде, натомість команди УПЛ включаться у боротьбу за Кубок України на стадії 1/16 фіналу. «Волинь» як сіяна команда зіграє на виїзді. Суперником буде команда другої ліги «Інгулець» (Петрове). Не скажеш, що поїздка у степовий край буде легкою. «Інгулець» – молода команда з Кіровоградської області, але вже має кілька досягнень. Засновано клуб у 2013 році, перша назва – «АФ-П'ятихатська». Клуб має інфраструктуру, якій і

Х ТУРНІРНА ТАБЛИЦЯ ПІСЛЯ 5-ГО ТУРУ

М	Команда	І	В	Н	П	РМ	О
1	Динамо	5	5	0	0	11 - 2	15
2	Зоря	5	3	1	1	12 - 2	10
3	Шахтар	5	3	1	1	10 - 5	10
4	Карпати	5	3	0	2	6 - 5	9
5	Дніпро	5	2	2	1	9 - 6	8
6	ВОЛИНЬ	5	2	2	1	8 - 8	8
7	Металіст	5	1	4	0	7 - 5	7
8	Сталь	5	2	0	3	5 - 5	6
9	Ворскла	5	0	5	0	6 - 6	5
10	Говерла	5	0	4	1	5 - 7	4
11	Олександрія	5	1	1	3	2 - 5	4
12	Олімпік	5	1	1	3	3 - 9	4
13	Металург	5	0	2	3	2 - 11	2
14	Чорноморець	5	0	1	4	4 - 14	1

5-Й ТУР: «Шахтар» – «Дніпро» – 0:2, «Олімпік» – «Олександрія» – 1:0, «Металург» – «Ворскла» – 1:1, «Динамо» – «Карпати» – 3:0, «Сталь Д» – «Волинь» – 1:2, «Металіст» – «Говерла» – 2:2, «Чорноморець» – «Зоря» – 0:2.

«Волинь» може позаздрити. Торік тут закінчилося будівництво стадіону та двох штучних полів у селі Володимирівка, де розташований головний офіс ФК «АФ-П'ятихатська». Крім того, президент клубу Олександр Поворознюк ініціював створення дитячих футбольних команд в кожному населеному пункті Петровського району. Спонсор клубу – ТОВ «Агрофірма-П'ятихатська» (компанія входить у топ-п'ятірку найбільших аграрних підприємств Кіровоградської області).

«Інгулець» – володар Кубка України серед аматорів-2014, срібний призер чемпіонату України серед аматорів-2014.

«Волинь» зіграє з «Інгульцем» у суботу 22 серпня о 17.00. Телетрансляції матчу не буде, натомість його можна буде побачити на ютуб-каналі «Кремінь ТБ».

Х ТРЕНУЙСЯ – СТАВАЙ СИЛЬНІШИМ

У ЛУЦЬКУ ВІДКРИЛИ МАЙДАНЧИКИ У СТИЛІ «STREET WORKOUT»

Олександр Товстенюк щоденно займається спортом і сподівається, що нові майданчики будуть завжди повні відвідувачів

Зацепи 8, 10, 12 – 19 серпня. Загалом у місті упродовж серпня, вересня та жовтня у рамках проекту планують встановити 26 майданчиків у різних кутках міста. Вартість робіт сягає близько півтора мільйона гривень.

«Ідея встановити такі спортмайданчики належить Ігорю Палиці, який і сам щодня знаходить час для фізичних навантажень. Майданчик орієнтований на молодь, підлітків. Меншим діткам варто тренуватися із батьками. Нам приємно, що ініціатива Ігоря Петровича знайшла свій відгук серед лучан, для яких і працює Фонд», – зазначає голова правління Фонду Олександр Товстенюк.

38-річний Олександр Білошевич був одним із ініціаторів побудови майданчика на прибудинковій території на вулиці Рівненській. У нього підрастає одинадцятирічний син, який тепер матиме у себе в дворі місце для занять спортом. Утім, Олександр переконаний, що вуличні тренування будуть до смаку й дорослим.

«Клопоти, пов'язані із встановленням май-

данчика, насправді були приємні. Спочатку ніби й нікому це все не потрібно, але як почали щось робити, то стільки людей підтягнулося. Перед відкриттям ми самі прибирали територію, закупили морозиво для дітей. За майданчиком нам буде приємно дивитися. Тепер це наше дітище. Звісно, якби не Фонд, то майданчика би не було», – зазначає Олександр.

Під час відкриття майданчиків діти із захопленням дивилися на виступи та трюки юнаків, що займаються «стріт-воркаутом». Кожен елемент малеча та їх батьки зустрічали оплесками. Після показових виступів і дорослі, і діти брали участь у конкурсах зі стрибків на скакалці, підтягуваннях, тренували м'язи преси, віджималися. А найсильніші та витриваліші отримали подарунки від Фонду.

Один із спортсменів Павло, який демонстрував вправи на майданчику, розповідає, що їх не рідко запитують, де можна потренуватися, чи існують у Луцьку школи вуличних тренувань. Тобто, потреба у заняттях існує.

Стрітворкаутери заповняють: вуличними тренуваннями активно цікавиться молодь

У СЕРПНІ ОЧІКУЄТЬСЯ ВІДКРИТТЯ МАЙДАНЧИКІВ ЗА ТАКИМИ АДРЕСАМИ:

20 серпня 18:30-19:30 - відкриття на вулиці Дружби Народів, 8, 10, 12,

21 серпня 18:30-19:30 – відкриття на вулиці Січовій, 5,

26 серпня 18:30-19:30 – відкриття на проспекті Волі, 10, 12, Лугова, 2,

27 серпня 18:30-19:30 – відкриття на вулиці Гордіюк, 41, Кравчука 2, 4,

28 серпня 18:30-19:30 – відкриття на вулиці Січова, 10.

Детальніше про час та дату відкриття майданчиків у стилі «Street Workout» у вересні та жовтні можна буде дізнатися на сайті Фонду novyy.lutska.ua.

Завдяки ініціативі небайдужих лучан та сприянню Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк» тепер займатися спортом просто неба зможуть мешканці будинків, що на вулицях Рівненській, Зацепи та Корольова.

Навесні цього року завдяки підтримці Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк» перший спортивний майданчик у стилі «Street Workout» встановили у Центральному парку культури та відпочинку імені Лесі Українки. Нині це популярне місце для лучан, які хочуть бути у формі.

Тоді ж, весною, Фонд оголосив конкурс на спорудження таких майданчиків у дворах багатоквартирних будинків. Усе, що потрібно було від мешканців, – їхня ініціатива та мінімальні зусилля. Усі фінансові затрати на себе взяв Фонд.

Презентація такого майданчика для жителів вулиці Рівненської, 81, 83, 83а, 85, 85а та 87 відбулася 17 серпня, на Корольова, 10 – 18 серпня, а на

Відкриття майданчика на вулиці Рівненській зібрало десятки дітлахів, які змагалися між собою у конкурсах

www.hroniky.com ЧИТАЙТЕ «ХРОНІКИ ЛЮБАРТА» В ІНТЕРНЕТІ

МОНОЛОГИ ЧЕПИНОГИ

facebook.com/vitalii.chepynoga

ОСІНЬ В КРЕМЛІ

Владимир Владимирович вышел на крыльцо и посмотрел в небо... Он не любил это время года... Все эти желтые листья, дожди и лужи, иллюзию романтики...

Высоко в небе летел гусиный ключ... «Твари», – подумал Президент... Одно время он хотел было уничтожить их под корень, но вскоре понял, что это даже ему не под силу...

Вернулся в дом, закрыл шторы и ставни, одел наушники и включил гимн России на полную громкость. Но даже это не помогло. Этот звук проникал сквозь стены.

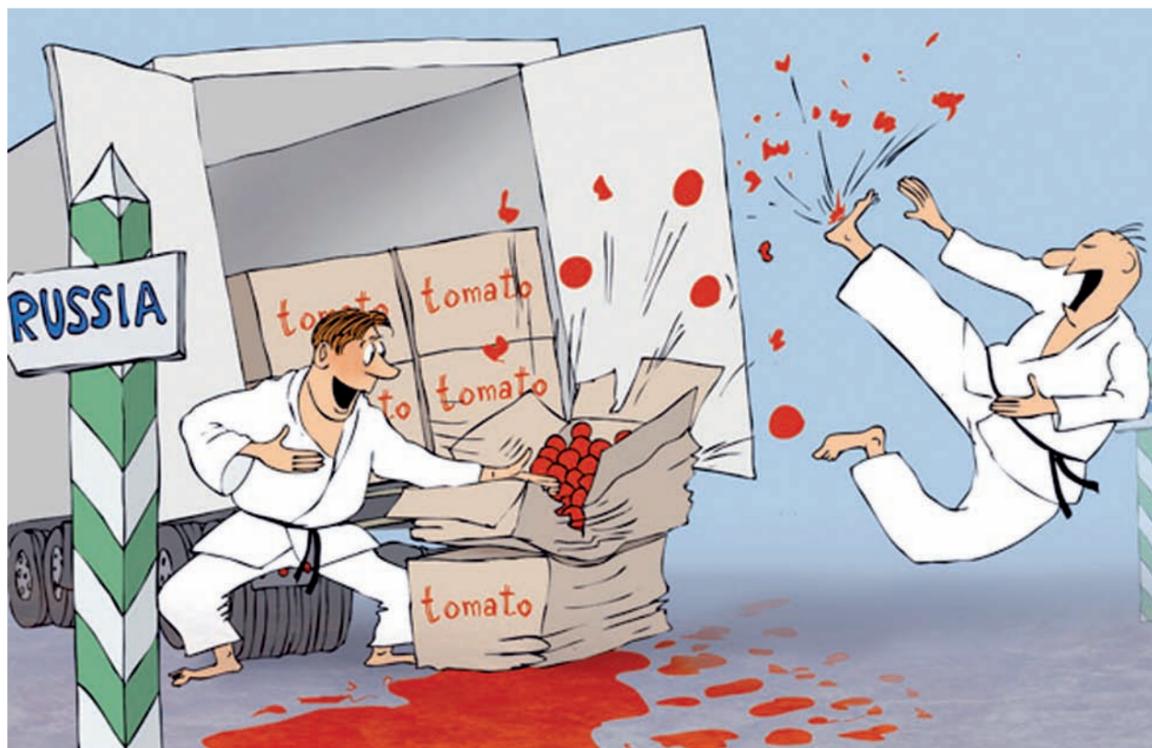
Высоко в небе летели гуси... «Гага-гага!» – кричали гуси.

ОСТАННІЙ АГЕНТ

Колись на Калінінському проспекті в Московії бачив «бестселер»: «Как КГБ уничтожило СССР». Так то ше не кінець був... Один ще остався чувак, щоб розгрохати в друзки будь-які спомини про Союз... Владімір Владіміч... Разведка ГДР... Штазі, абвер... Весьма талантливий агент.

ПРОЕКТ «ГУСИ»

Десь в Середній Наддніпрянщині треба поставити монумент не менший, ніж родина-мать... Убієнним глупими коцапами гусям... У

вигляді ключа птахів, що летить. У них повинен бути сум в очах, рішучість, прощення та ненависть одночасно. У старшого гуся під мишкою «Кобзар»... З обох сторін... І щоб «Політ Валькірій» Вагнера грав постійно... Потом, років через п'ять треба буде сюди примусово привозити туристів з володимиро-суздальського князства (чи шо там воно останеться від Росії)... І

вони будуть там мовчки стоять, потушивши очі, та соромитися... А на виході хай кожен каже: «Га-га-га!». Типу – вибачаємося.

ДЕСЬ В ІТАЛІЇ...

Серпень 2015-го... Гамак, сонце, розбещені крики чайок... Лежить Пармезан і дівка його знойна – Моцарелла... Листають путівник...

Пармезан: «Ось ще можна в Росію поїхати...»

Моцарелла (резко піднімаючись): «Ти debil???»

Пармезан (снисходительно хохочет): «Та шучу, я шучу... (Обнімає)... В Київ поїдемо...»

Моцарелла (пригортається і б'є його травинкою по носі): «Дурачок... В Київ – це друге дело...»

ПІДКИНУТИЙ ПАРМЕЗАН

З недалекого майбутнього:

«При обыске в багажнике машины Навального сотрудники ФСБ обнаружили 150 граммов белого вещества, по запаху напоминающего пармезан. Сам Навальный утверждает, что сыр ему подбросили сами же ФСБ-исты».

Слушайте, вони там абсолютно хворі на голову... Все, що ми про них думаємо поганого, – це в квінталіон разів краще, ніж воно там є насправді.

САНКЦІЙНО-ГЕРОЇЧНЕ

Росія завжди славилася героями. То Матросов упаде на кулемет, то Павлік Морозов батька здасть... Але сьогодні нові часи і героїзм, відповідно, також новий. От новина з Мордора за сьогодні: «Водитель фуры спас санкционные помидоры, бежав за границу»... Тобто помідори, які незаконно проникли на територію Московського царства, хотіли подавити чи розстрілять, але водила рвонув прямо через паркана і шлагбаум і врятував заборонений продукт. Дві тонни!!!... Прямо не новина, а «Список Шиндлера»... Герой? Герой однозначно!

А помідори з того боку російським митникам потім факи показували і казали: бе-бе-бе! І сміялися ще...

АСТРОЛОГІЧНО-ПОЛІТИЧНИЙ ГОРОСКОП НА 21 – 27 СЕРПНЯ

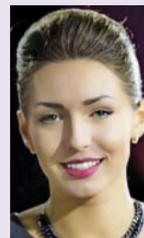
ОВЕН (21.03 – 20.04)
Андрій Осіпов (11 квітня 1977 р.)
Депутат Луцькради

Підстерігатиме у темному кутку удача в бізнесі. Незважаючи на те, що в інших справах йдуть геть вдало. Вам доведеться чітко слідувати зобов'язанням і обіцянкам, які ви дали, щоб не піддавати ризику стосунки з партнерами.

ЛЕВ (24.07 – 23.08)
Іван Кубіцький (29 липня 1959 р.)
Директор ЖК-департаменту міськради

Побуваєте на свіжому повітрі, влаштуєте застілля, відвідаєте парну, зробите дихальні вправи. Розважатиметеся, одне слово, як зможете. Сні постійно натякають на якісь справи, які треба завершити. Про них нікому не кажіть.

СТРІЛЕЦЬ (23.11 – 21.12)
Галина Падалко (24 листопада 1995 р.)
Ведуча політичного телешоу

Вас потягне на вивчення нового, знайомство з раніше незрозумілою інформацією, а також імовірний початок нової діяльності. У будь-якому разі будете у вииграші, тому не соромтеся ставити питання і розширювати свій кругозір. Погляди на вас будуть протилежними.

ТЕЛЕЦЬ (21.04 – 21.05)
Олександр Башкаленко (16 травня 1961 р.)
Екс-губернатор Волині

У Тельців наступного тижня цілком реальні нові знайомства та зустрічі з цікавими людьми. Майте на увазі, що в розмовах варто бути відвертими, цілком імовірно, що такі зустрічі будуть щонайменше доленосними. Вас упізнаватимуть на вулицях і вже не битимуть.

ДІВА (24.08 – 23.09)
Богдана Новарчук (16 вересня 1986 р.)
Директор підприємства «Ласка»

І далі гризтиметеся із тими, кого приручили. Зовні ваша конфронтація матиме такий вигляд, як суперечка базарних бабусь за першочергове право віддавати тваринку у добрі руки. Небезпека піти з авансцени минеться.

КОЗОРІГ (22.12 – 20.01)
Вікторія Жуковська (26 грудня 1984 р.)
Радіо- та шоуведуча

Наступного тижня по-новому розкриється творчий потенціал. Будете отримувати задоволення від роботи, якщо знайдете до неї цікавий нестандартний підхід. Не слухайте тільки колег і начальство, тоді зможете уникнути неприємностей.

БЛИЗНЯТА (22.05 – 21.06)
Олександр Кононович (12 червня 1980 р.)
Голова обласного осередку Антифашистського комітету України

У Близнят наступного тижня підвищиться рівень жовчі в думках і скипидару в руках. Купіть нову фарбу для зміни іміджу. Це буде період зміни роботи, придбання нерухомості, переїзду, новосілля – вашого духу в цих краях скоро не буде.

ТЕРЕЗИ (24.09 – 23.10)
Петро Шпиґа (30 вересня 1973 р.)
Начальник УМВСУ Волині

Цього тижня шукатимете людину, яка бачить вашу ситуацію збоку і не боїться вас образити або змусити пережити. Та інформація, яку ви можете отримати від неї, багато коштує. Посади щонайменше...

ВОДОЛІЙ (21.01 – 19.02)
Степан Івахів (24 січня 1968 р.)
Народний депутат

Доведеться частіше бувати на людях. Час вділити увагу нелюбимому дитяті, бо воно без хрещеного тата їсти просить і плаче. Водночас зберігайте ореол таємничості та багатозначності – це вам пасує.

РАК (22.06 – 23.07)
Владислав Стемковський (29 червня 1979 р.)
Заступник міського голови Тернополя

Особливо сприятливий тиждень, період радості, гордості, самотності та смиренності, енергійної фахової роботи. Це тиждень пророцтв і ворожін на кавовій гуці. Шукатимете свою нішу і знайдете.

СКОРПІОН (24.10 – 22.11)
Святослав Борущий (28 жовтня 1971 р.)
Депутат Волиньради

«Тихіше йдете – далі заїдете» – таким буде девіз Скорпіонів наступного тижня. Намагайтеся ні в що не втручатися і виявляти мінімум ініціативи, інакше її буде покарано. Побудьте нарешті стороннім спостерігачем – мікрофони та кнопки самі вирулять у потрібному напрямку.

РИБИ (20.02 – 20.03)
Сергій Годлевський (9 березня 1958 р.)
Громадський активіст, командир ЗСУ

Наступний тиждень – чудовий час для будь-яких починань, пов'язаних із довгостроковими проектами. Риби не позбавлені цілеспрямованості, тому зможуть втілити у життя свої мрії. Бережіть здоров'я, особливо в холоди.